

Kotimaisten kielten tutkimuskeskus

Toimintakertomus

2011

Sisällys

1. Johdon katsaus 3
 2. Vaikuttavuus 5
 3. Toiminnallinen tehokkuus 7
 - 3.1 Toiminnan taloudellisuus ja tuottavuus 7
 - 3.2 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus 7
 - 3.3 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus 8
 - 3.4 Maksuperustelain mukaiset suoritteet 8
 4. Tuotokset ja laadunhallinta 9
 - 4.1 Kielentutkimus 12
 - 4.2 Suomen ja ruotsin kielen huolto 15
 - 4.3 Tietohuolto 17
 - 4.4 Vähemmistökielet 19
 5. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen 20
 - 5.1 Henkilöstö 20
 - 5.2 Työhyvinvointi ja työsuojelu 21
 6. Tilinpäätösanalyysi 22
 - 6.1 Rahoituksen rakenne 22
 - 6.2 Talousarvion toteutuminen 22
 - 6.3 Tuotto- ja kululaskelma 22
 7. Sisäisen valvonnan arviointi ja riskienhallinta 25
- Julkaisut 2011 28

Kotimaisten kielten keskus 2012

Toimitus Pirkko Nuolijärvi ja Sirkka Rautoja
Julkaisuluettelo Anna-Liisa Kristiansson
Kannen kuva Sirkka Rautoja

1. Johdon katsaus

Kotimaisten kielten tutkimuskeskus (Kotus; 1.1.2012 alkaen Kotimaisten kielten keskus) on valtion asiantuntijalaitos, joka toimii kotimaisten kielten aseman turvaamiseksi ja käytön edistämiseksi. Kotus tarkastelee kieltä tutkimuksellisesta näkökulmasta ja toteuttaa tältä pohjalta yhteiskunnallista palvelutehtäväänsä.

Kotus on kielenhuollossa ainoa virallinen toimija Suomessa ja toimii kielipoliittisena asiantuntijana. Kotus tarjoaa monipuolisesti kielenhuollon palveluja ja tuottaa tutkijoiden ja suuren yleisön käyttöön sanakirjoja. Kotus seuraa sanaston uudistumista ja kehittymistä ja pitää yllä laajaa ajantasaista sanastotietokantaa. Tämän tietokannan pohjalta laaditaan *Kielitoimiston sanakirjaa*, joka toimii kirjakielen sanaston kodifioinnin pohjana. Kotus tutkii hankkeissaan yhteiskunnan toiminnan kannalta merkityksellisiä aineistoja, kuten viranomaistekstejä ja kansalaisten vuorovaikutusta viranomaisten kanssa. Kotus on merkittävä kieliaineistojen ja arkistojen ylläpitäjä.

Toiminnan suuntaviivoja vuonna 2011

Vuosi 2011 oli muutosten ja niihin valmistautumisen vuosi, jolloin linjattiin toimintaa Kotustyöryhmän vuonna 2010 esittämien ehdotusten mukaisesti.

Laki Kotimaisten kielten keskuksesta (1403/2011) hyväksyttiin eduskunnassa joulukuussa 2011, samoin valmistui Kotusta koskeva asetus. Lain mukaan vuoden 2012 alusta lähtien Kotuksen tehtävät ovat suomen ja ruotsin kielten huolto, neuvonta ja sanakirjatyö sekä kielenhuoltoon ja sanakirjatyöhön liittyvä tutkimus. Kotuksen tehtävänä on lisäksi koordinoita saamen kielten, viittomakielten ja romanikielen kielenhuoltoa. Kielitieteellisen tutkimusinfrastruktuurin ylläpitoa ei enää katsottu Kotuksen ydintehtäväksi.

Tuntuvimmat Kotuksen toiminnan muutokset koskevat 11 henkilötyövuoden siirtoa yliopistoihin, historiallisten sanakirjojen toimitustapaa, tutkimuksen sisällön tarkentamista sekä kirjaston suomalais-ugrilaisen kokoelman siirtämistä Helsingin yliopiston kirjastoon. Henkilöstön siirrot kohdistuvat erityisesti vähemmistökielten tutkimukseen ja huoltoon sekä suomen ja suomalais-ugrilaisen kielten perustutkimukseen. Ensimmäisen kerran 35-vuotisen toimintansa aikana Kotus joutui käymään yt-neuvotteluja. Siirtoja valmisteltiin vuoden 2011 aikana opetus- ja kulttuuriministeriön nimittämässä ryhmässä yhteistyössä yliopistojen kanssa ja ne toteutuivat vuoden vaihtuessa.

Kotus laati jo syksyllä 2010 uuden, vuoteen 2015 ulottuvan strategian, jossa otettiin huomioon tulossa olevia muutoksia. Strategiassa Kotuksen ydintoiminnoiksi määriteltiin kielipoliittinen asiantuntijuus, kielenhuolto ja siihen liittyvä tutkimus, sanakirjatyö sekä aineistojen ja arkistojen ylläpito ja kehittäminen. Strategia päivitetään tarvittavin osin uuden lain mukaiseksi vuoden 2012 alussa niin, että strategiassa korostuvat lain edellyttämät toiminnot. Niin ikään 1.1.2012 voimaan astuvan lain hengessä uudistettiin organisaatio, solmittiin uusi yhteistoimintasopimus ja laadittiin uusi työjärjestys, jotka tulivat voimaan vuoden 2012 alussa. Uudessa organisaatiossa tutkimus on integroitu kielenhuollon ja sanakirjatyön yhteyteen, ja samoin aineistotyö on organisoitu kiinteämmin muun toiminnan yhteyteen.

Valtiovarainministeriön ohjeistuksen mukaan Kotus pyrki käynnistämään tilojen vähentämistä koskevat neuvottelut, mutta Senaatti-kiinteistöt ei vielä ollut valmis niihin. Syksyllä 2011 aloitettiin Vuorikatu 24:n tiloissa sisäilman parantamiseksi tähtäävä remontti, joka on aiheuttanut paljon käytännön järjestelyjä ja haitannut toimintaa, mutta sujunut joustavasti.

Viime vuodet ovat olleet arviointien, selvitysten ja tuottavuusvaateiden aikaa. Varojen vähenemisen vuoksi Kotuksesta on jouduttu vähentämään enemmän henkilötyövuosia kuin tuottavuusohjelma olisi edellyttänyt. Tämä vääristää ikärakennetta ja kaventaa toimintamahdollisuuksia, kun uusia vakinaisia työntekijöitä ja erityisesti nuoria ei voida palkata. Kotuksen tulevaisuuden ja koko alan kannalta tällainen tilanne ei ole hyvä. Eläkkeelle lähtevien tilalle voidaan palkata uusia työntekijöitä vain, jos Kotuksen taloudellista tilannetta ei kiristetä entisestään.

Hallinnollisten pyörteiden ja muutospaineiden keskellä on kuitenkin kyetty saavuttamaan hyviä tuloksia kaikilla tulosalueilla. Tilannetta on helpottanut se, että henkilöstö on ammattitaitoista ja työhönsä sitoutunutta.

Tavoitteet saavutettiin hyvin

Toiminnan tuloksellisuutta on vuonna 2011 seurattu entiseen tapaan kolmella tulosalueella: kielentutkimuksessa, kielenhuollossa ja tietohuollossa. Kaikkiaan kotuslaisten panos omalla tieteenalalla ja yhteiskunnassa on monin tavoin merkittävä. Kertomusvuonna Kotus vaikutti aktiivisella toiminnallaan siihen, että uuteen hallitusohjelmaan saatiin kansallinen kielistrategia ja viranomaiskielen parantamiseen tähtäävä ohjelma. Näiden edistämiseksi Kotus toimii monin tavoin. Aktiivisesta verkostoitumisesta kertovat esitelmät ja muut asiantuntijatehtävät, joita oli enemmän kuin tavoitteeksi oli asetettu. Kotuksen ja median yhteistyö oli entiseen tapaan kiinteää. Julkaisujen määrä oli selvästi suurempi kuin tavoitteeksi oli asetettu, vaikka sivumäärä jäi tavoitetta pienemmäksi. Tämä johtuu siitä, että yhä enemmän tuloksia julkaistaan artikkeleina eikä vuonna 2011 ilmestynyt laajoja sanakirjajulkaisuja.

Toimintavuonna jatkettiin *Suomen murteiden sanakirjan* ja *Ordbok över Finlands svenska folkhäl* -sanakirjan sekä *Vanhan kirjasuomen sanakirjan* toimittamista ja valmisteltiin murresanakirjojen sähköistä julkaisemista. Sanakirjat verkkoon -hanke edistyikin suunnitelmien mukaan ripeästi. *Kielitoimiston sanakirjan* uusi versio saatiin valmiiksi, ja se ilmestyy vuonna 2012. Muita verkossa olevia sanakirjoja ja sanastotietokantoja päivitettiin. *Vogulin sanakirjan* käsikirjoituksen tarkistamista jatkettiin. Maahanmuuttajasanakirjahanke käynnistettiin. Sanakirjarintamalla tapahtui siten paljon, vaikka vuonna 2011 ei julkaistu sanakirjoja. Keskeisenä tehtävänä oli erityisesti julkaisutavan muutoksiin valmistautuminen, ja tämä vuoden 2011 aikana tehty työ kantaa hedelmää tulevinakin vuosina.

Ilahduttavimpia tapahtumia vuoden aikana oli Koneen Säätiön myöntämä apuraha, jonka turvin vuoden 2012 alusta lähtien voidaan *Vanhan kirjasuomen sanakirjaa* laatia useamman toimittajan voimin.

Kotuksen tutkimushankkeissa kiinnitettiin huomiota yhteiskunnan tarpeisiin, mitä osoittavat esimerkiksi tutkimus- ja koulutusyhteistyö Kelan kanssa sekä säädöskielen tutkimushanke. Lisäksi on tutkittu kielen vaihtelua ja kehitystä sekä tehty kehitystyötä sähköisten tekstiaineistojen ja puhutun kielen aineistojen käytettävyyden parantamiseksi. Saatiin päätökseen useita tutkimushankkeita, kuten yhtenäistyvä varhaisnykysuomi, Rudimenta-kielioppi ja murrekyselyihin vastanneiden elämäkertoja koskeva tutkimus. Näitä tutkimuksia koskevat artikkelit ilmestyvät vuonna 2012. Vähemmistökielissä erityisesti romanikielen tutkimuksella on ollut erinomaiset yhteydet muiden maiden verkostoihin ja tutkimusryhmiin, ja myös oppimateriaalia on tuotettu runsaasti.

Suomen ja ruotsin asemaa ja ylipäätään äidinkielten asemaa on pidetty esillä aktiivisesti kansallisissa työryhmissä, pohjoismaisessa yhteistyössä ja Euroopan kielentutkimuslaitosten verkostossa EFNILissä. Tiivistä yhteistyötä on tehty valtionhallinnon, erityisesti oikeusministeriön ja valtioneuvoston kanslian kanssa. Nimistöhuollossa osallistuttiin aktiivisesti YK:n paikannimityöhön, ja EU:n kieliasioissa Kotuksen tutkijat toimivat yhteistyössä ministeriöiden ja EU-elinten kanssa. Suomen ja ruotsin kielen huollon suosituksia ja kielitietoutta tarjottiin yhä enemmän Kotuksen verkkopalvelussa, virkakielisivut uudistettiin ja englanninkielistä aineistoa lisättiin merkittävästi. Merkittävä edistysaskel otettiin myös, kun sähköinen *Verkko-Kielikello* alkoi ilmestyä. Suomen ja ruotsin kielen koulutus oli jälleen tärkeä osa Kotuksen työtä. Tiedotusvälineet eivät kuitenkaan ole tilanneet niin paljon kielenhuollon koulutusta kuin aiemmin, ja tekstinhuollon osuus on edellisistä vuosista selvästi vähentynyt. Siksi tätä toimintaa on ollut vähemmän kuin edellisinä vuosina.

Kotuksessa ylläpidetään ja kehitetään kansallisesti merkittävää aineistoinfrastruktuuria, jollaiseksi Kotuksen kieliaineistot on arvioitu opetus- ja kulttuuriministeriön teettämässä kartoituksessa. Kotus on mukana Finnish Language Resource Consortium (FIN-CLARIN) -hankkeessa, joka on hyväksytty yhdeksi kansainvälisesti merkittäväksi suomalaiseksi tutkimusinfrastruktuuriksi, ja opetus- ja kulttuuriministeriön Kansallinen digitaalinen kirjasto (KDK) -hankkeessa. Myös yhteistyö muistiorganisaatioiden, yliopistojen ja tieteellisten seu-

rojen kanssa on jatkunut tiiviisti. Sähköisiä aineistoja pystyttiin kehittämään ulkopuolisella rahoituksella.

Kotus-työryhmän ehdotuksen mukaan valmisteltiin kirjaston suomalais-ugrilaisen kokoelman siirtoa. Kokoelma oli vuoden lopussa Kotuksen puolesta valmis siirrettäväksi Helsingin yliopiston kirjastoon.

Lokakuussa 2010 astui voimaan valtioneuvoston asetus tietoturvallisuudesta valtionhallinnossa. Sen siirtymäsäännösten mukaan tietoturvallisuuden perustaso on saavutettava syyskuun 2013 loppuun, ja tavoitteena on, että Kotuksen keskeiset tietojärjestelmät ja toiminnot saavuttavat perustason jo vuonna 2012. Kotus täyttää jo valtaosan teknisistä vaatimuksista, hallinnollisen tietoturvallisuuden osalta uuden asetuksen vaatimusten täyttämiseen tähtäävä työ aloitettiin vuoden 2011 aikana.

Kotuksessa tehtiin vuonna 2011 87,3 henkilötyövuotta (vuonna 2010 103,9 henkilötyövuotta). Kotus kuuluu valtion tutkimuslaitosten pienimpiin; sen osuus tutkimuslaitosten henkilötyövuosista on alle 1 %. Kotuslaisten keskimääräinen eläkkeellesiirtymisikä, 65,3 vuotta, lienee valtionhallinnon korkeimpia. Kotus on kiinnittänyt huomiota työntekijöiden jaksamiseen, mm. ottamalla käyttöön varhaisen tuen mallin, ja tukee eri tavoin henkisen ja fyysisen kunnon ylläpitoa.

Kaikkiaan vuodelle 2011 oli leimallista sekä sitoutuminen työhön että sopeutuminen uusiin vaatimuksiin ja vähennyksiin. Vaikka epävarmuus tulevaisuudesta, siirrot yliopistoihin ja toiminnan uudelleenorganisointi vaativat paljon, Kotus suhtautuu tulevaisuuteen luottavasti ja kehittää toimintaansa annetuissa rajoissa.

2. Vaikuttavuus

Kotuksen tulossopimus 2011:

Kotuksen kannalta keskeiset opetusministeriön hallinnonalan yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet ovat tieteiden ja yhteiskunnan vuorovaikutuksen lisääminen sekä kansainvälisyyden vahvistaminen.

- Kotus tekee työtä kansalliskielten aseman säilymiseksi yhteiskunnan kaikilla aloilla käytettävänä kielinä.
- Kotus tekee työtä vähemmistökielten aseman parantamiseksi Suomessa.
- Kotus tuottaa tutkimukseen perustuvaa tietoa kotimaisista kielistä ja kielitilanteesta.
- Kotus pyrkii parantamaan osaltaan kotimaisten kielten tutkimusaineistojen infrastruktuuria niin, että aineistot ovat mahdollisimman laajasti kaikkien käytössä.

Kotuksen toiminta tähtää yhteiskunnan ja asiakkaiden tarpeiden huomioon ottamiseen. Kotuksen rooli kielen asiantuntijana on vahva. Ulkopuolisista asiantuntijoista koostuvat kielilautakunnat, 11-jäseninen neuvottelukunta ja lehtien toimitusneuvostot edustavat keskeisiä sidosryhmiä. Huomionarvoista on myös, että Kotuksen asiantuntemusta hyödynnetään tiedehallinnossa, tieteellisissä asiantuntijatehtävissä, lukuisissa elimissä ja työryhmissä sekä mediassa.

Kaikkiaan Kotus on jo vuosien ajan määrätietoisesti lisännyt näkyvyyttään ja tunnettuuttaan. Tiedotuksessa ja Kotuksen brändin vahvistamisessa tärkeitä foorumeita ovat Kotuksen lehdet *Kielikello*, *Språkbruk* ja *Hiidenkivi* sekä Kotus-blogi. Verkkopalvelua hyödynnetään yhä enemmän. Parhaiten työn tunnettuutta lisäävät laadukkaat julkaisut sekä muu toiminta tiedeyhteisössä ja erilaisissa asiantuntijatehtävissä. Kotuksen työn tunnettuutta edistää se, että sillä on suorat yhteydet sekä kansalaisiin että viranomaisiin. Silti näkyvyyttä on yhä parannettava, ja huomio on kohdistettava erityisesti siihen, mm. palautejärjestelmää kehittämällä, että myös nuoret sukupolvet löytävät Kotuksen palvelujen ja kansallisesti merkittävien kielitieteellisten tutkimusaineistojen äärelle.

Kielipolitiikan ja kielenhuollon näkyvyys ja vaikuttavuus

Vuonna 2011 on ollut meneillään monia hankkeita, jotka kohdistavat viranomaisten, yliopistojen ja tutkimuslaitosten sekä kansalaisten huomion kansalliskielten käyttöalaan ja laatuun. Suomen kielen kielipoliittista toimintaohjelmaa *Suomen kielen tulevaisuus* tehtiin edelleen tunnetuksi, ja Kotus on mukana Helsingin yliopiston koordinoimassa Tieteen kansallinen termipankki -hankkeessa.

Erityisesti keskityttiin virkakielen ja virallisen nimistön kysymyksiin. Merkittävä askel oli se, että Kotuksen esillä pitämä kansallinen kielistrategia sekä virkakielen parantaminen otettiin hallitusohjelmaan. Kannanottoja näistä asioista esitettiin medioissa ja suoraan virastoille.

Kielitoimiston oikeinkirjoitusoppaan ja *Kielitoimiston sanakirjan* jatkuva hyvä vastaanotto osoittaa, että tällaisia teoksia tarvitaan ja että ne palvelevat monenlaisia käyttäjiä. Niin ikään puhelinneuvonnan ja koulutuksen avulla tavoitettiin monia kielenkäyttäjryhmiä, vaikka kysyntä on jonkin verran vähentynytkin, koska Kotus on pyrkinyt lisäämään kaikille suunnattua verkkoneuvontaa. Myös ruotsin kielen huollon vaikutuskanavat ovat laajat, ja yhteistyö valtion ja kuntien elinten, lehdistön ja koulumaailman kanssa oli tiivistä. Kotuksen verkkopalveluun lisättiin runsaasti uutta aineistoa, mm. ruotsinkielinen kielenhuollon tietokanta *Ordförrådet*, sukunimien taivutusluettelo ja luettelo Kreikan paikannimistä suomeksi. Lisäksi uudistettiin virkakielisivut ja lisättiin englanninkielistä aineistoa. Kielenhuollossa on siis yhä vahvemmin siirrytty verkkoon. Tätä suuntausta tulee vahvistaa entisestään. Google Analyticsin mukaan Kotuksen verkkosivuilla oli vuoden aikana noin 530 000 kävijää, noin 800 000 käyntiä ja noin 3 490 000 katselua. Suuri osa kävijöistä vieraili nimenomaan kielen- ja nimistöhuollon sivuilla.

Vähemmistökielissä keskeinen alue on ollut saamen kielten huolto ja tutkimus. Romani- kieleessä Kotuksella on ollut vankka asema. Viittomakieleessä on toimittu tiiviissä yhteistyössä Kuurojen Liiton kanssa. Vuoden aikana on suunniteltu sitä, miten vähemmistökielet voidaan tulevaisuudessa ottaa huomioon, kun niiden huolto ja tutkimus eivät enää vuodesta 2012 lähtien kuulu Kotuksen ydintehtäviin.

Yhteiskunnalle tärkeitä tutkimushankkeita ja monipuolisia aineistoja

Kotuksen tutkimushankkeet on valittu siten, että ne ovat sekä tieteenalan kannalta keskeisiä että yhteiskunnan näkökulmasta merkityksellisiä, esimerkkinä viranomais- ja asiointikielen tutkimus. Kotuksen tutkijat olivat entiseen tapaan kysytyjä asiantuntijoita valtionhallinnossa ja mediassa.

Sähköisten aineistojen saatavuuden ja käytettävyyden lisäämiseksi Kotus on toiminut aktiivisesti ja on mukana opetus- ja kulttuuriministeriön infrastruktuurihankkeissa. Resurssien vähentyessä aineistoja on pystytty kehittämään pääosin erillisrahoituksen turvin. Kotuksen vapaasti tarjolla olevan aineistopalvelun (kaino.kotus.fi) käyttö on lisääntynyt.

Kansainvälisyys näkyy kielenhuollossa ja tutkimustyössä monin tavoin. Kielenhuollossa ja kielipolitiikassa Pohjoismaiden ja Viron kanssa sekä Euroopan kansallisten kielentutkimuslaitosten verkostossa tehtävä yhteistyö on jatkuvasti tärkeää. Kaikilla tutkimushankkeilla on tiiviit yhteydet kansallisiin toimijoihin yliopistoissa ja muualla yhteiskunnassa. Kansainvälistä ja kansallista yhteistyötä vahvistetaan edelleen. Kotuksen keskeisiä tehtäviä on osoittaa, että suomeksi ja ruotsiksi julkaiseminen on kaikilla aloilla keskeinen yhteiskunnallisen vaikuttamisen muoto.

Kotus on tietoinen yhteiskunnallisesta tehtävästään. Kotuksen vaikutus on usein välillistä ja monien tekijöiden summa, ja siksi sen toiminnan vaikutusta esimerkiksi kirjoittamisen tasoon tai kielitietoisuuteen on vaikea arvioida. Hallinnossa ja julkisten palvelujen alalla on kuitenkin alettu tehdä ja yleisemmin vaatia juuri sellaista kehitystyötä, jota Kotus on pitkään voimakkaasti ajanut. Kotus tiedottaa palveluistaan koko kieliyhteisölle ja julkiselle hallinnolle, joka puolestaan voi hyödyntää Kotuksen asiantuntemusta ja tilata tutkimusta ja kielenhuollon palveluja. Tätä mahdollisuutta valtionhallinto ei ole käyttänyt kovin paljon, joten Kotuksen on huolehdittava entistä enemmän palvelujensa tunnetuksi tekemisestä.

3. Toiminnallinen tehokkuus

3.1 Toiminnan taloudellisuus ja tuottavuus

Kotuksessa ei ole käytössä toimintolaskentaa, jolla kustannuksia voitaisiin seurata toiminnoittain tai tuotteittain. Tehokkuutta voidaan seurata vain kokonaismenojen ja henkilötyövuosien avulla.

3.2 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Liiketaloudellisen toiminnan tulot olivat 381 794 euroa. Ne koostuivat pääosin kirjojen myynti- ja rojaltituloista sekä kielenhuollon maksullisesta toiminnasta. Kokonaistulot ovat vähentyneet edelliseen vuoteen verrattuna, koska koulutusta on tilattu vähemmän ja kirjojen myyntituotto oli aiempaa pienempi. Vuonna 2011 ei ilmestynyt uusia laajalle yleisölle tarkoitettuja julkaisuja.

Taulukko 1. Kustannusvastaavuuslaskelma maksullisesta palvelutoiminnasta 2011.

	2011 Toteutuma	2012 Tavoite	2010	2009
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	361 204	445 000	460 028	609 004
Maksullisen toiminnan muut tuotot	20 590	21 000	8 650	4 846
Tuotot yhteensä	381 794	466 000	468 678	613 850
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet, tavarat	412	450	429	322
Henkilöstökustannukset	336 231	300 000	429 413	364 956
Vuokrat	26 688	25 000	0	0
Palvelujen ostot	6 123	6 000	3 136	9 527
Muut erilliskustannukset	562	500	0	72
Erilliskustannukset yhteensä	370 016	331 950	432 978	374 877
Osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset	50 041	50 000	51 632	48 882
Muut yhteiskustannukset	87 809	85 000	95 292	107 924
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	137 850	135 000	146 924	156 806
Kokonaiskustannukset yhteensä	507 867	466 950	579 902	531 683
KUSTANNUSVASTAAVUUS	-126 073	-950	-111 224	82 167
Kustannusvastaavuus %	75	100	81	115

3.3 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Taulukko 2. Kustannusvastaavuuslaskelma yhteisrahoitteisesta toiminnasta 2011.

	2011 Toteutuma	2012 Tavoite	2010	2009
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot				
Muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	211 249	300 000	409 576	0
Muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	160 728	160 000	75 153	0
Tuotot yhteensä	371 977	460 000	484 729	314 057
Kustannukset				
Erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet	2 342	2 600	5 374	132
Henkilöstökustannukset	293 516	300 000	433 254	233 278
Vuokrat	0	12 000	20 883	23 750
Palvelujen ostot	10 310	0	50 643	22 697
Muut erilliskustannukset	0	0	0	0
Erilliskustannukset yhteensä	306 168	314 600	510 154	279 857
Osuus yhteiskustannuksista				
Henkilöstökustannukset	22 663	23 000	0	0
Palvelujen ostot	203	250	0	0
Tukitoimintojen kustannukset	46 696	48 000	74 292	49 785
Muut yhteiskustannukset	90 965	95 000	127 058	58 614
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	160 527	166 250	201 349	108 398
Kokonaiskustannukset yhteensä	466 695	480 850	711 503	388 255
OMARAHOITUSOSUUS	-94 718	-20 850	-226 774	-74 198
Omarahoitusosuus %	20	4	32	19
Kustannusvastaavuus %	80	96	68	81

3.4 Maksuperustelain mukaiset suoritteet

Taulukko 3. Maksuperustelain mukaiset julkisoikeudelliset suoritteet 2011.

	2011 Toteutuma	2012 Tavoite
Tuotot	40	150
Tuotot yhteensä	40	150
Kustannukset		
Erilliskustannukset		
– henkilöstökustannukset	100,51	100,51
Erilliskustannukset yhteensä	100,51	100,51
Osuus yhteiskustannuksista		
– tukitoimintojen kustannukset	64,50	64,50
– muut yhteiskustannukset	125,64	125,64
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	190,14	190,14
Kokonaiskustannukset yhteensä	290,65	290,65
KUSTANNUSVASTAAVUUS	-251	-141
Kustannusvastaavuus %	14	52

Henkilöstökustannuksissa on yhden henkilön palkkakulut sivukuluineen yksinkertaisen tuntipalkan ja työaikakirjanpidon mukaan.

Vuonna 2010 julkisoikeudelliset tuotot olivat 138,10 euroa ja vuoden 2009 tuotot 305,00 euroa. Näistä ei ole tehty kustannusvastaavuuslaskelmia.

4. Tuotokset ja laadunhallinta

Toiminnan tuloksellisuutta seurataan kielentutkimuksen, kielenhuollon ja tietohuollon tulosalueilla. Tuotoksia mitataan opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa sovituin indikaattorein. Toteutumalukuihin sisältyvät kaikkien Kotuksen kielten tulokset; vähemmistökielten toimintaa kuvataan sanallisesti erikseen luvussa 4.4.

Kielentutkimuksen tulosalue sisältää paitsi tutkimushankkeiden tulokset myös sanakirjatyön tulokset. Mikään suurista sanakirjoista ei ehtinyt ilmestyä vuonna 2011, joten tieteellisten julkaisujen sivumäärä jäi selvästi tavoitetta pienemmäksi. *Kielitoimiston sanakirjan* uusi sähköinen versio ja *Suomen murteiden sanakirjan* verkkoversion pilottijakso ilmestyvät vuoden 2012 alussa. Yleistajuisten julkaisujen määrä ylitti tavoitteen, vaikka sivumäärä jäi tavoitetta pienemmäksi.

Esitelmien, asiantuntijatehtävien sekä yliopisto-opetuksen määrä on suurempi kuin tavoitteeksi asetettiin. Kielenhuollossa kielineuvonnan vastausten määrä on selvästi pienempi kuin asetettu tavoite, mikä johtuu osittain siitä, että *Kielitoimiston oikeinkirjoitusopas* on levinnyt laajalle ja Kotuksen verkkopalvelussa on yhä enemmän ohjeita tavallisimpiin kielikysymyksiin.

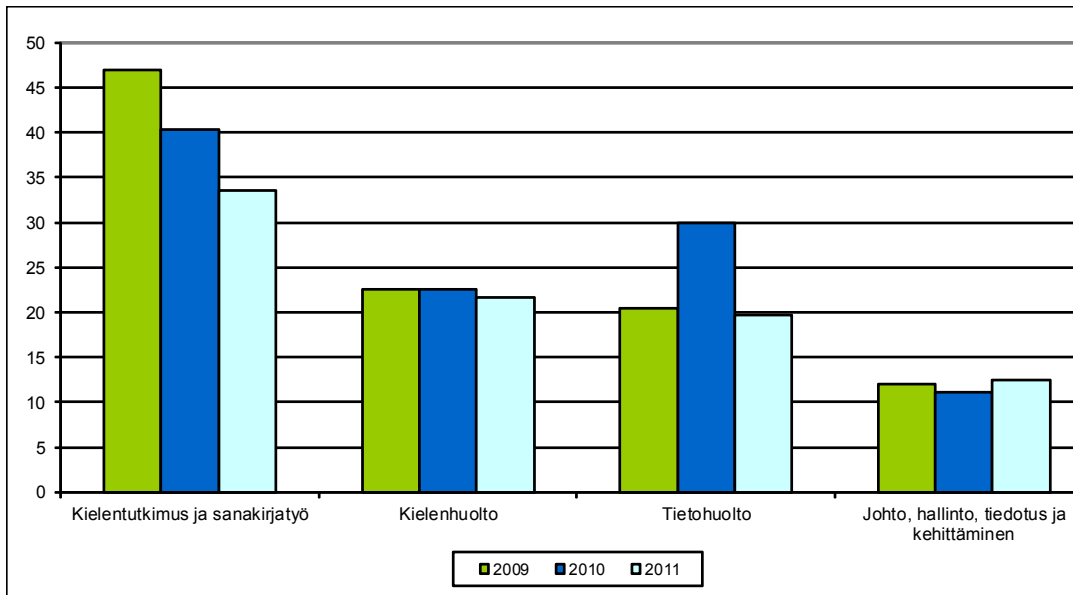
Tietopalvelutehtävien määrä noudatteli edellisvuosien tasoa. Kirjaston suomalais-ugrilaisen kokoelman siirron ja sisäilmaremontin vuoksi kirjaston aukioloaikoja jouduttiin supistamaan eikä siten lainaustavoitteeseen aivan ylletty.

Kotuksen ja kotuslaisten medianäkyvyys on melko hyvä; media osaa käyttää Kotuksen asiantuntemusta.

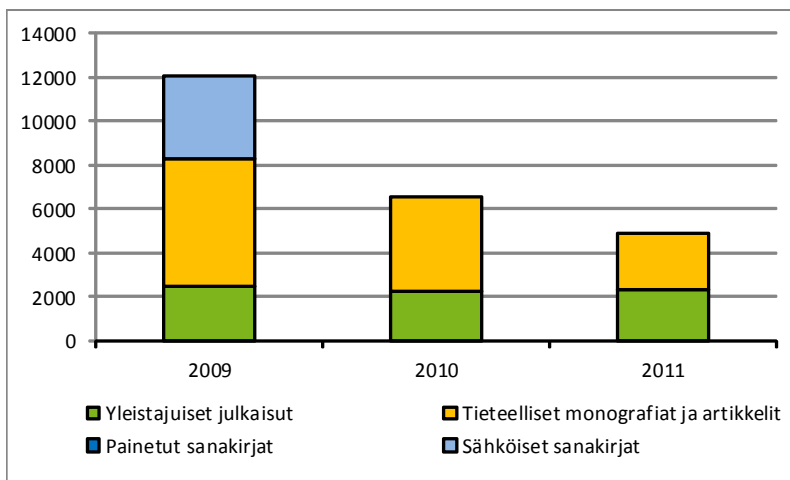
Vuoden 2011 tuloksissa näkyy se, että Kotuksen henkilöstön määrä on selvästi vähentynyt, ja siksi monissa kohdissa on edellisiin vuosiin nähden vähennystä.

Taulukko 4. Kotuksen indikaattorit tulosalueittain 2009–2011.

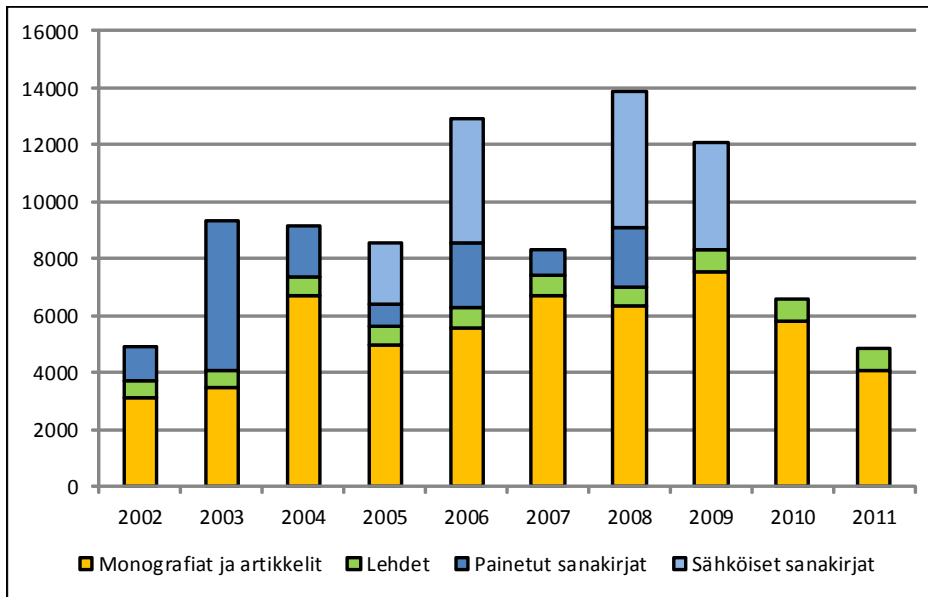
	Toteutuma 2009	Toteutuma 2010	Toteutuma 2011	Tavoite 2011	Htv 2011
1. Kielentutkimus					33,5
(sis. sanakirjat ja tutkimus)					
Tieteelliset julkaisut, kpl	97	75	52	70	
Tieteelliset julkaisut, sivua	9 606	4 351	2 508	5 000	
Esitelmät ja asiantuntijatehtävät, kpl	291	276	242	200	
Yliopisto-opetus, tuntia	276	350	376	150	
2. Kielenhuolto					21,6
Yleistajuiset julkaisut, kpl	422	462	504	300	
Yleistajuiset julkaisut, sivua	2 450	2 238	2 353	3 000	
Kielineuvonta, vastauksia, kpl	9 675	9 442	9 163	13 000	
Kielenkäytön opetus, tuntia	2 081	1 712	1 164	1 800	
Esitelmät ja asiantuntijatehtävät, kpl	264	276	239	250	
3. Tietohuolto					19,7
Lainat kirjastosta, kpl	13 370	14 665	11 764	13 500	
Tietopalvelutehtävät, kpl	1 930	1 940	1 871	2 000	
Sähköiset aineistot	31 673	39 713	40 061	44 000	
Tulosalueiden henkilötyövuosimäärä vuonna 2011					74,8
Johdon, hallinnon ja kehittämissyksikön henkilötyövuosimäärä vuonna 2011 (sisältää myös mm. kiinteistöön, suojeluun ja turvallisuuteen liittyvät tehtävät)					12,5
Koko henkilötyövuosimäärä vuonna 2011					87,3

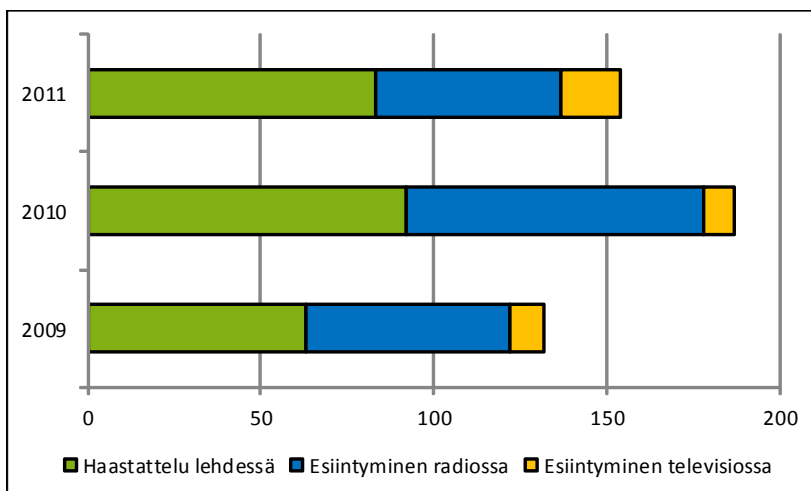
Kuvio 1. Henkilötyövuodet tulosalueittain 2009–2011. Tietohuollon tulosalueessa vuonna 2010 on mukana nuorisotyöllistämisrahalla palkatut digitoijat.

Kuvio 2. Tieteellisten ja yleistajuisten julkaisujen sivumäärät 2009–2011. Vuosina 2010 ja 2011 ei ilmestynyt yhtään sanakirjaa.

Kuvio 3. Kotuksen julkaisujen sivumäärät 2002–2011.

Kuvio 4. Kotuksen medianäkyvyys 2009–2011, esiintymiskertoja.

4.1 Kielentutkimus

Kotuksen tulossopimus 2011:

Kielentutkimuksessa pyritään uuteen tietoon ja näkemyksiin kielten taustasta ja historiasta sekä siitä, mitä nykykielten käytössä, suhteissa ja ihmisten kielellisissä asenteissa tapahtuu. Erityistehtävänä on sellaisten sanakirjojen tuottaminen, jotka ovat kansallisesti ja kulttuurisesti merkittäviä. Muita keskeisiä tutkimusaloja ovat kielen vaihtelu ja muuttuminen mukaan luettuna nimistö, kielenkäyttäjien asenteet, tekstityö ja tekstikäytänteet. Kielentutkimuksessa toimitaan aktiivisesti sekä kansallisissa että kansainvälisissä verkostoissa. Kielentutkimuksen ja sanakirjatyön tuloksia toimitetaan verkkoon kaikkien käyttöön.

Vuosi 2011 oli vähemmistökielten ja muutamien suomen kielen tutkijoiden viimeinen toimintavuosi Kotuksessa, mikä vaati jo vuonna 2011 Kotukselta ja koko henkilöstöltä suuntautumista tulevaisuuteen uudesta näkökulmasta. Kielentutkimuksen vuositavoitteet toteutuivat muutospainesta huolimatta melko hyvin. Tieteellisten julkaisujen sivumäärä jäi kuitenkin tavoitteena ollutta selvästi pienemmäksi siksi, että sanakirjoja ei vuonna 2011 ilmestynyt ja että kahden laajan artikkelikokoelman julkaiseminen siirtyi vuoteen 2012; myös tieteellisten julkaisujen kappalemäärä jäi hieman tavoitteesta. Kielentutkimusta esittelevät yleistajuiset julkaisut ilmenevät yhdessä muiden tulosalueiden vastaavien kirjoitusten kanssa taulukosta 9.

Kielentutkimuksen verkostoitumisesta kertovat esitelmät ja muut asiantuntijatehtävät. Tieteellisissä konferensseissa pidetyistä esitelmistä lähes kaksi kolmasosaa pidettiin kansainvälisissä konferensseissa. Esitelmien ja muiden tieteellisten asiantuntijatehtävien (mm. refereenttejä, lausunnot väitöskirjoista, jäsenyydet kongressien järjestelytoimikunnissa) määrä ylitti selvästi tavoitteet, samoin yliopisto-opetuksen määrä, joka oli yli kaksinkertainen tavoitteeseen verrattuna. Tavoitetta asetettaessa tarve oli arvioitu paljon pienemmäksi. Yliopisto-opetusta annettiin pääosin Helsingin yliopistossa, sen lisäksi ohjattiin useita opinnäytetöitä (9 väitöskirjaa, 21 pro gradua). Osa ohjatuista opinnäytteistä kuuluu Kotuksen tutkimushankkeisiin.

Taulukko 5. Tieteelliset julkaisut 2009–2011.

	2009		2010		2011	
	kpl	sivuja	kpl	sivuja	kpl	sivuja
Sanakirjat ja kielikartastot	1	3 777	1	486	–	–
Muut monografiat	15	3 469	16	2 052	8	1 175
Toimitetut artikkelikokoelmat	4	1 139	2	593	2	484
Aineistojulkaisut	1	432	1	432	1	405
Tieteelliset artikkelit ja katsaukset	68	741	47	718	36	412
Arvostelut	8	48	8	70	5	32
Yhteensä	97	9 606	75	4 351	52	2 508

Taulukko 6. Tieteelliset esitelmät ja asiantuntijatehtävät 2009–2011.

	2009	2010	2011
Konferenssiesitelmät	62	47	45
Tutkimuksen esittelyt ja seminaarialustukset	98	88	63
Tieteelliset asiantuntijatehtävät	131	141	135
Yhteensä	291	276	243
Yliopisto-opetus, tuntia	279	350	348

Suomen kielen tutkimushankkeet

Jatkettiin viranomais- ja asiointikielen sekä kielen vaihtelun ja kehityksen tutkimusta. Tämä tutkimus tukee kielenhuoltoa, lisää yleistä kielitietoisuutta ja kehittää kielentutkimuksen menetelmiä. Sillä on usein myös suoraan soveltavaa antia.

Kertomusvuonna saatiin suunnitelmien mukaisesti päätökseen useita kielen vaihteluun ja kehitykseen liittyviä tutkimushankkeita: yhtenäistyvä varhaisnykysuomi, Rudimenta-kielioppi ja murrekyselyihin vastanneiden omaelämäkerrat. Kertomusvuosi oli myös Suomen Akatemian rahoittaman ja murteiden lauserakennetta tutkivan hankkeen *Aluemurteiden näkökulma suomen syntaksiin* viimeinen toimintavuosi. Tekstilajitutkimuksen teoriaa ja metodeja käsittelevän laajan käsikirjan ja sitä tukevan verkkojulkaisun toimitustyö osoittautui suunniteltua työläemmäksi, ja julkaisujen ilmestyminen siirtyi vuoteen 2012.

Viranomais- ja asiointikielen tutkimuksessa jatkettiin hankkeita, joissa tutkitaan julkisten palvelujen kieltä, säädöskieltä jne. ja niiden ymmärrettävyyttä sekä etuuspäätöksiin perustelemista. Jatkettiin myös Kelan puhelinpalveluiden tutkimus- ja kehittämishanketta yhteistyössä Kelan kanssa sekä artikkelikokoelman valmistelua julkisten palvelujen teksteistä ja tekstitöistä sosiaali- ja hoiva-aloilla.

Nimistöntutkimuksessa osallistuttiin kansainvälisen artikkelikokoelman kirjoittamiseen ja toimittamiseen sekä kahden kansainvälisen konferenssin järjestämiseen.

Sanakirjatyo

Kotuksen tekeillä olevat sanakirjat kuvaavat yleiskieltä ja murteita, nykykieltä ja vanhempia kielimuotoja. Ne ovat laajuudeltaan erilaisia, osa on kerrallisia, nykykielen sanakirjat taas jatkuvasti päivitettäviä. Kotimaisten kielten tutkimuskeskusta koskevan lainmuutoksen johdosta viittomakielen ja suomen sukukielten sanakirjatyo siirtyy vuoden 2012 alussa Kuurojen Liittoon ja Turun yliopistoon.

Toimintavuonna ei ilmestynyt sanakirjoja. Merkittävä käänne tapahtui vuoden lopussa, jolloin *Vanhan kirjasuomen sanakirjan* toimittamista voitiin jatkaa suuremman toimittajakunnan voimin Koneen Säätiön myönnettyä hankkeeseen apurahat neljälle toimittajalle vuodesta 2012 alkaen. Myös *Suomen murteiden sanakirjan* toimittamista säätiö päätti edistää myöntämällä apurahan yhdelle toimittajalle vuodesta 2012 alkaen. Molempien sanakirjojen toimittamista jatkettiin, ja murre-sanakirjan verkkoversion pilottijakso valmistui niin, että se ilmestyy vuoden 2012 alussa. *Ordbok över Finlands svenska folkmål* -sanakirjan toimittaminen jatkui, sanakirjan painosta ilmestyneitä osia muokattiin verkossa julkaisemista varten.

Kielitoimiston sanakirjan uuden sähköisen version käsikirjoitus valmistui, versio ilmestyy vuonna 2012 MOT-sanakirjana.

Uusi leksikografinen avaus ovat kotoutumista tukevat sekä tulkkeja ja kääntäjiä palvelevat maahanmuuttajakielten sanakirjat. Maahanmuuttajakielten sanakirjojen toimittamista aloitettiin laatimalla n. 30 000 hakusanaa sisältävä suomenkielinen pohja. Ensimmäisenä kieliparina on suomi–somali. *Vogulin sanakirjan* käsikirjoitus on tarkistus- ja muokkausvaiheessa. *Karjalan kielen verkkosanakirja* on vapaasti käytettävissä verkossa. Myös jatkuvasti päivittyvät *Viittomakielen verkkosanakirja Suvi* ja suomen kielen ja saamelaiskielten etymologinen tietokanta *Älgu* ovat vapaasti käytettävissä verkossa.

Asetelma 1. Sanakirjatyo 2011.

Sanakirja	Työt/tulos 2011*	Huomautuksia
<i>Jatkuvasti päivitettävät sanakirjat</i>		
Kielitoimiston sanakirja Jatkuvasti päivitettävä nykysuomen sanakirja, ilmestyy sekä sähköisenä että painettuna. Noin 100 000 hakusanaa.	Uuden sähköisen version käsikirjoitus valmistui. 4 htv 9 htkk	Sähköinen versio kuuluu Kielikoneen MOT-sanakirjasarjaan. Uusi sähköinen versio ilmestyy 2012. Päivitetty 3-osainen painettu sanakirja ilmestyy myös 2012.
Viittomakielen verkkosanakirja Suvi Jatkuvasti päivitettävä, vapaasti käytettävä Suvi-sanakirjapalvelu. Noin 4 000 hakusanaa.	Suvi-portaalin julkaisualustan ja käyttöliittymän viimeistely. Käännetty 220 viitottua esimerkkilauseita. 4,5 htkk	Yhteishanke Kuurojen Liiton kanssa. Sanakirja siirtyy kokonaan Kuurojen Liittoon vuoden 2012 alusta.
<i>Kerran ilmestyvät sanakirjat</i>		
Suomen murteiden sanakirja Kaikkien suomen murteiden sanaston kuvaus. 330 000–350 000 hakusanaa.	Jatkettu l-alkuisten artikkeleiden kirjoitusta ja k-alkuisten artikkeleiden tarkistusta. Käsitelty 92 000 sanalippua. 5 htv 10 htkk	8 osaa painettu, osassa noin 940 s. Jatkossa verkkojulkaisu.
Suomen murteiden sanakirja verkossa	Valmistettu verkkoversion pilottijakso. 1 htv 5 htkk	Ensimmäisenä ilmestyy verkossa aakkosväli <i>kus–kyntsöttää</i> , julkistus 28.2.2012.
Vanhan kirjasuomen sanakirja 1500–1700-lukujen kirjakielen kuvaus. Valmistunut aakkosväli a–k noin 40 000 hakusanaa.	Kirjoitettu 210 ja viimeistely 700 liuskaa. Haettu ja saatu neljä lisätöimittajaa Koneen Säätiöltä. 2 htv 7 htkk	2 osaa painettu, osassa noin 945 s. Sanakirjan toimittaminen jatkuu Koneen Säätiön lisärahoituksella. Jatkossa verkkojulkaisu.
Ordbok över Finlands svenska folk mål Kaikkien Suomen ruotsalaismurteiden sanaston kuvaus. Noin 125 000 hakusanaa.	Jatkettu 5. osan artikkeleiden tarkistusta, 2 600 kpl. Uusia artikkeleita 240, mm. prepositio <i>på</i> . 2 htv 3 htkk	4 osaa painettu, osassa noin 620 s. Jatkossa verkkojulkaisu.
Ordbok över Finlands svenska folk mål på webben	Jatkettu osien 1–4 sähköistystyötä. 1 htv 3 htkk	Ilmestyy vuodesta 2012 alkaen.
Saamelaiskielten sanojen alkuperä (Álgu) Saamelaiskielten etymologinen tietokanta.	Syötetty ja tarkistettu ainestoa: 47 000 tallennusta. 2,5 htkk	Tietokanta käytettävissä Kotuksen verkkopalvelussa. Tietokantaa käytetty vuodesta 2010 lähtien myös suomen sanojen etymologiseen seurantaan.
Karjalan kielen sanakirja Varsinaiskarjalan ja aunuksen (eli livvin) sanaston kuvaus. Noin 83 000 hakusanaa.	Ylläpidetty verkkoversiota.	6-osainen painettu sanakirja valmistui 2005, 3 777 s., vapaasti käytettävissä oleva verkkoversio 2009.
Vogulin sanakirja 1900-luvun alun mansin murteiden sanaston kuvaus.	Tarkistettu, muokattu, täydennetty ja käännetty käsikirjoitusta. 1 htv.	Noin 1 000 s. Sanakirja ja toimittaja siirtyvät vuoden 2012 alusta Turun yliopistoon.
Romanikielen uudissanakirja Noin 4 000 hakusanaa.	Kirjoitettu noin 1 500 sana-artikkelia. 6 htkk.	Käsikirjoitus valmistuu 2012. Sanakirjan toimittaja siirtyy vuoden 2012 alusta Helsingin yliopistoon.
Maahanmuuttajakielten sanakirjat Noin 30 000 hakusanaa.	Luotu kaikille sanakirjoille yhteinen suomenkielinen hakusanalista. 1 htv 1,5 htkk	Kotouttamista tukeva sekä käännös- ja tulkkaustyötä tukeva sanakirjasarja. Ensimmäinen kielipari suomi–somali. OKM:n kehittämishanke.

* Kaikkien sanakirjojen sähköistäminen ja verkossa julkaiseminen vaati sanakirjatoimitusten työn lisäksi noin 1,5 htv sanakirjoihin erikoistunutta tietoteknistä työtä.

4.2 Suomen ja ruotsin kielen huolto

Kotuksen tulossopimus 2011:

Kielenhuolto pyrkii vaikuttamaan siihen, että kielenkäyttäjät saavat helposti käyttöönsä tietoa kielestä, ennen muuta julkisista kielimuodoista. Kielenhuolto tuottaa yleistajuisia julkaisuja, neuvontaa, tekstipalveluja ja kielenkäytön opetusta. Kielenhuolto vahvistaa palvelujen tarjoamista tietoverkon kautta ja seuraa tilastoimalla käyntejä verkkopalvelusivuilla.

Kielenhuollon tavoitteet saavutettiin hyvin. Kotuksen tarjoaman suomen ja ruotsin kielen huollon laatuun luotetaan, ja toiminnan asema on vakaa sekä suuren yleisön että kielen asiantuntijoiden piirissä. Palvelujen ja julkaisujen määrä pysyi pääosin samalla, vakiintuneella tasolla, mutta tiedotusvälineiden kielenhuoltoprojektien ja tekstinhuollon tilausten vähentymisen vuoksi kielenhuollon opetuksen kokonaistulos on pienempi kuin edellisenä vuonna. Kielenhuoltopalvelujen painopistettä on tarkoituksella siirretty henkilökohtaisesta neuvonnasta ohjeiden tarjoamiseen oppaissa ja verkkopalvelussa, ja tämä näkyy neuvontavastausten määrän vähenemisenä.

Kielenhuollon palvelut, julkaisut ja esitelmät

Sekä suomen että ruotsin kielessä tarjottiin edelleen henkilökohtaista neuvontaa niin työelämän kirjoittajille kuin kaikille kielestä kiinnostuneille kansalaisille. Samoin tarjottiin edelleen organisaatiokohtaista koulutusta etenkin julkishallinnolle ja tiedotusvälineille. Tarkistettiin edelleen myös tekstien kieliasua sekä karttanimistöä. Eri tahojen kielenkäyttöön vaikutettiin myös osallistumalla jäsenenä eri alojen kielenkäyttöön vaikuttavien työryhmien ja elinten työhön sekä antamalla lausuntoja mm. erikoisalojen sanastoista sekä julkishallinnon nimistä.

Viranomaisten kielen parantamiseksi toimittiin aktiivisesti Kotuksen ja Selkokeskuksen yhteisessä kampanjassa, jonka tuloksena hallitusohjelmaan kirjattiin Kotuksen ehdottama teksti toimintaohjelman laatimisesta virkakielen parantamiseksi. Kuntaliiton kanssa jatkettiin vuonna 2010 alkanutta kolmivuotista yhteistyöhanketta *Rakt på sak* kuntien ruotsinkielisen viestinnän parantamiseksi. Valtionhallinnon viranomaisille tehtiin kysely niiden suomen kielen huollon tilanteesta. Säädöstekstin kielellisten ratkaisujen syntymistä ja tekstilajin rajoja tutkiva kielenhuolto- ja tutkimushanke valmistui.

Ruotsinkielisten tiedotusvälineiden Språkörat-kielenhuoltohankkeelle annettiin jatkuvaa konsulttiapua, ja Kotuksen mediakielenhuoltaja toimi myös suomenruotsalaisen Mediespråksgruppenin puheenjohtajana. Myös monivuotinen hanke Yleisradion suomen kielen huoltamiseksi jatkui.

Kielen- ja nimistönhuollon verkkopalvelusivuille lisättiin runsaasti kielenkäytön ohjeita ja muuta uutta aineistoa. Vuoden aikana avattiin verkkoaineistot sukunimien taivuttamisesta ja kreikankielisistä paikannimistä sekä ruotsinkielinen kielineuvojen tietokanta *Ordförrådet*, jotka kaikki saivat hyvän vastaanoton. Virkakielen verkkosivut uudistettiin ja englanninkielisiä verkkosivuja täydennettiin merkittävästi mm. lisäämällä sinne laajat kokonaisuudet viranomaiskielenhuollosta ja paikannimistä. Koulutustarjontaa laajennettiin verkkoon pitämällä oikeinkirjoituksesta verkkokurssi, joka sai osallistujilta hyvää palautetta.

Kielenhuollon tiedotuslehdissä *Kielikellossa* ja *Språkbrukissa* jatkettiin kielenhuollon suositusten ja kielipoliittisten kysymysten esittelyä ja taustoittamista. Ajankohtaisia aiheita olivat mm. hallitusohjelman kieltä koskevat kirjaukset, vähemmistökielet ja termityö. *Språkbruk* vietti 30-vuotisjuhlaansa, ja painetun *Kielikello*-lehden kanssa samaan tahtiin alkoi ilmestyä sähköinen *Verkko-Kielikello*. Kielestä ja nimistöä kirjoitettiin ja esitelmöitiin yleistajuisesti lukuisilla muillakin foorumeilla, muun muassa *Hiidenkivi*-lehdessä.

Jatkettiin monivuotista hanketta laajan yleistajuisen oppaan laatimiseksi suomen yleiskielen muoto- ja lauserakenteen vaihteluilmiöistä. Jatkettiin myös oppaan laatimista suomenkielisistä ulkomaiden paikannimistä sekä kirjahanketta kielenhuollon historiasta, mutta julkaisujen valmistuminen siirtyi seuraavaan vuoteen. Vuonna 2010 aloitettua hanketta

nimistönhuollon käsikirjan laatimiseksi voitiin edistää vain vähän nimistönhuollon muiden, vuoden aikana ilmenneiden ajankohtaisten tehtävien vuoksi. Suomen kielen lautakunta koontui kolme kertaa, ruotsin kielen lautakunta viisi kertaa.

Kansainvälinen yhteistyö

Osallistuttiin pohjoismaiseen ja kansainväliseen kielenhuoltoyhteistyöhön ja kielipoliittiseen yhteistyöhön. Toimittiin Suomen Pohjoismaiden neuvoston puheenjohtajuuskaudella asiantuntijaryhmä Pohjoismaiden kielineuvoston (ENS, Ekspertgruppen Nordens Språkråd) puheenjohtajana. Osallistuttiin Euroopan kielentutkimuslaitosten kielipoliittisen yhteistyöelimen EFNILin toimintaan. Osallistuttiin YK:n paikannimiasiantuntijoiden ryhmän UNGEGNin sekä sen erityistyöryhmien ja pohjoismaisen jaoksen työhön. Suomen- ja ruotsinkielistä EU-, laki- ja virkakielenhuoltoa esiteltiin kansainvälisissä selkeän kielen kongresseissa ja osallistuttiin muutenkin alan kansainväliseen ja pohjoismaiseen työhön.

Taulukko 7. Suomen ja ruotsin kielen palvelut 2009–2011.

	2009	2010	2011
Neuvontapalvelut			
Puhelinvastauksia	7 378	7 467	6 848
Kirjallisia vastauksia	1 285	1 489	1 745
Yhteensä	8 663	8 956	8 593
Esitelmät ja asiantuntijatehtävät			
Esiintymisiä viestimissä	145	190	154
Esitelmät ja alustukset	40	28	27
Jäsenyydet työryhmissä	44	36	29
Lausunnot	35	22	41
Yhteensä	264	276	251

Taulukko 8. Kielenkäytön opetus ja tekstinhoito 2009–2011, opetustunteja.

	2009	2010	2011
Koulutus ja tekstipalvelut			
Koulutusjaoksen kurssit	374	359	384
Tiedotusvälineiden kielenhuoltoprojektit	596	447	103
Muu koulutus	23	66	126
Tekstinhoito	1 074	837	551
Yhteensä	2 067	1 709	1 164

Taulukko 9. Kielentutkimuksen ja kielenhuollon yleistajuiset julkaisut 2009–2011.

	2009		2010		2011	
	kpl	sivuja	kpl	sivuja	kpl	sivuja
Kielenkäytön oppaat	1	272	–	–	–	–
Muut julkaisut ja artikkelit	172	614	157	658	173	1 164
Kotuksen lehdet	3	755	3	766	3	782
Säännölliset palstat lehdistössä	84	84	55	55	49	49
Verkkojulkaisut Kotuksen sivuilla	2	534	3	497	2	65
Kielipalstat Kotuksen verkkosivuilla	44	44	51	51	53	53
Kotus-blogit	98	98	173	173	204	204
Arvostelut	18	49	20	38	20	36
Yhteensä	422	2 450	462	2 238	504	2 353

4.3 Tietohuolto

Kotuksen tulossopimus 2011:

Tietohuolto ylläpitää, tuottaa ja kehittää tutkimuskeskuksen kansallisesti merkittäviä kielen- tutkimusaineistoja, niin että ne palvelevat paitsi tutkimuskeskusta myös muuta tiedeyhteisöä, viranomaisia ja suurta yleisöä. Sähköisiä tutkimusaineistoja täydennetään ja niiden käytettävyyden parantamiseksi tiivistetään kieliteknologista yhteistyötä muiden alan toimijoiden kanssa. Aineistojen avointa saatavuutta parannetaan yhteistyössä yliopistojen ja tieteellisten seurojen kanssa. Aineistojen käyttöä seurataan. Kirjaston kokoelmat pidetään ajantasaisina. Asiakas- ja tietopalvelu on nopeaa ja luotettavaa.

Tietohuollon tavoitteet saavutettiin hyvin. Aineistotyö edistyi suunniteltua ripeämmin, koska korpushankkeeseen saatiin ulkopuolista rahoitusta. Kirjaston ja arkistojen tietopalvelutehtävien ja arkistojen asiakaskäyntien määrä noudatteli edellisvuosien tasoa. Aineiston digitointiin ei vuonna 2011 ollut varaa. Kirjaston aukioloaikoja jouduttiin loppuvuonna vähän supistamaan, minkä takia kirjaston lainojen ja asiakaskäyntien määrät olivat hieman edellisvuotta pienemmät.

Sähköiset aineistot

Sähköisten aineistojen kehittämiseen pystyttiin panostamaan merkittävästi, kun *Suomen kielen näytteitä* -korpushanketta voitiin edistää Helsingin yliopiston FIN-CLARIN-CONTENT-hankkeen rahoituksella. Korpus valmistuu vuoden 2012 alkupuolella ja se sijoitetaan CSC:n kielipankkiin.

Kotus osallistui monin tavoin opetus- ja kulttuuriministeriön Kansallinen digitaalinen kirjasto (KDK) -hankkeeseen. KDK:n asiakasliittymään valmistauduttiin viimeistelemällä Kotuksen omaa aineistotietokantaa. Myös tulevaa kansallista PAS- eli pitkäaikaissäilytysjärjestelmää on pidetty silmällä aineistotietokanta- ja digitointityössä.

KDK:n myötä myös yhteistyö muistiorganisaatioiden, yliopistojen ja tieteellisten seurojen (mm. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran SKS:n, Svenska litteratursällskapet SLS:n ja Elinkeinoelämän keskusarkiston ELKAN ja Suomen Jazz & Pop Arkiston) kanssa on jatkunut. Kotus osallistui ministeriön kesäkuuhun asti rahoittamaan ns. digitoimistohankkeeseen, jossa edistetään muistiorganisaatioiden ja muiden ei-kaupallisten tahojen äänitedigitointia.

Toimittiin edelleen aktiivisesti äänitteiden ja tekstien digitoinnin ja pitkäaikaissäilyttämisen ammattilaisten DigiWiki-verkostossa.

Kotus on mukana Koneen Säätiön rahoittamassa, useiden yliopistojen yhteisessä *Kielen murteet biologisen lajiutumisen näkökulmasta* -tutkimushankkeessa, jossa hyödynnetään uudella tavalla sähköisiä murreaineistoja.

Sähköisten kielentutkimusaineistojen määrää lisättiin hieman. Aineistopalvelu Kainon käyttö kasvoi edellisvuodesta noin 15 %. Sähköisten aineistojen määrä nousi hieman edellisvuodesta (noin 7 000 sanetta). Yhteistyössä Svenska Litteratursällskapetin kanssa Göteborgin ruotsin kielen pankkiin (Språkbanken) lisättiin 10 miljoonaa sanaa sisältävä suomenruotsin aineisto, joka on vapaasti käytettävissä ja lisää Suomessa käytetyn ruotsin kielen näkyvyyttä.

Kotuksessa on kaikkiaan äänitteitä noin 24 000 tuntia, joista nyt on digitoituna 16 000 tuntia eli noin 70 %.

Taulukko 10. Sähköisten aineistojen indikaattorilukemat 2009–2011.

Aineisto	2009	2010	2011
Tekstikorpuukset	5 652	8 548	8 620
Sanakirjat ja sanastot	11 393	11 729	12 005
Viitetietokannat	2 118	5 503	5 503
Kartat ja kuvat	1 269	1 861	1 861
Ääni- ja kuvatalenteet	11 241	12 072	12 072
Aineistoindikaattori yhteensä	31 673	39 713	40 061

Taulukko 11. Aineistopalvelu Kainon käyttö 2009–2011.

	2009	2010	2011
Yksittäisiä käyttäjiä	53 331	62 033	71 913
Vierailujen määrä	66 950	81 737	95 574
Ladattuja sivuja	435 834	692 430	818 704

Taulukko 12. Kielentutkimusaineistojen määrä miljoonina sanoina 2009–2011.

Aineisto	2009	2010	2011
Vapaasti käytettävät aineistot	25,0	26,2	26,2
Luvanvaraiset aineistot yhteensä	134,1	153,5	153,5
– tekstit	36,6	48,2	48,2
– av-aineistot	97,5	105,3	105,3

Taulukko 13. Digitoitujen äänitteiden määrät tunteina 2009–2011.

	2009	2010	2011
Digitoitujen äänitteiden vuosikartunta	1 767	1 201	107
Yhteensä	14 740	15 941	16 048

Arkistot ja kirjasto

Neuvottelut kirjaston suomalais-ugrilaisen kokoelman luovuttamisesta ja siirrosta Helsingin yliopiston kirjastoon saatiin päätökseen ja siirtosopimus allekirjoitettiin 31.12.2011.

Kirjaston asiakaskäyntien lainojen määrässä oli pientä laskua, mikä johtui sisäilmaremontin ja kokoelman siirtoon valmistautumisen aiheuttamasta aukioalojen supistamisesta loppuvuonna. Sen sijaan kirjaston tietopalvelutehtäviä hoidettiin huomattavasti edellisvuotta enemmän. Kirjaston asiakaskunta on varsin kansainvälistä. Kirjaston suurimpana lainaajaryhmänä on edelleen Helsingin yliopiston opiskelijat, opettajat, tutkijat ja muu henkilökunta.

Kirjasto on edelleen osallistunut aktiivisesti valtakunnalliseen kirjastoverkon työhön ja kirjastolla on näkyvä asema erikoiskirjastoverkossa ja FinELibissä. Kirjasto on mukana kansainvälisessä uralilaisten kielten tutkimuksen viitetietokantahankkeessa Urbiksessa ja on edelleen tuottanut runsaasti aineistoa Helka- ja Arto-tietokantoihin. Kotuksen kirjasto on ollut yksi Arto-tietokannan suurimmista viitteiden tuottajista. Kirjasto on mukana myös kirjastojen yhteisessä *Kysy kirjastonhoitajalta* -verkkotietopalvelussa.

Arkistojen tietopalvelutehtäviä hoidettiin hieman edellisvuotta vähemmän, mutta asiakaskäyntien määrä on säilynyt ennallaan. Arkistojen asiakkaina ovat Kotuksen tutkijoiden lisäksi olleet ulkopuoliset tutkijat, opiskelijat ja esimerkiksi kääntäjät ja toimittajat.

Poromiehet kertovat -hankkeessa on kerätty Paliskuntain yhdistyksen kanssa vuosina 2009–2011 Kordelinin säätiön rahoituksella haastatteluaineistoa poroelinkeinon nykytilasta. Nämä haastattelut yhdessä aikaisempien haastattelujen kanssa muodostavat kokonaisuuden, jonka sisältämä muistitieto kattaa yli sadan vuoden ajanjakson. Aineistot ovat tutkijoiden ja muiden tarvitsijoiden vapaasti käytettävissä. Päätösseminaari Sata vuotta puhuttua prohistoriaa järjestettiin Kotuksessa marraskuussa.

Savon maantarkastusluetteloiden nimet -hankkeen neljäntenä verkkojulkaisuna julkaistiin *Lars Röösön Pien-Savon verollepanomaakirjan tilus selvitykset vuosilta 1643–1646*.

Taulukko 14. Arkistojen palvelutoiminta 2009–2011.

	2009	2010	2011
Tietopalvelutoimeksiannot	1 035	1 167	881
Asiakaskäynnit	1 282	1 191	1 196

Taulukko 15. Kirjaston palvelutoiminta 2009–2011.

	2009	2010	2011
Asiakaskäynnit ¹	7 812	10 277	9 640
Lainat	13 370	14 665	11 764
Tietopalvelutoimeksiannot	790	733	990

¹ Laskettu tieteellisten kirjastojen otantamenetelmällä.

4.4 Vähemmistökielet

Kotuksen tulossopimus 2011:

Kotus toimii sen hyväksi, että Suomessa käytettävien saamelaiskielten, Suomen romanikielen ja suomalaisen viittomakielen käyttöala voi laajentua. Tämän edistämiseksi tutkitaan näiden kielten rakennetta ja käyttöä sekä vahvistetaan kielen asemaa kussakin kieliyhteisössä. Toimitaan yhdessä kieliryhmiä edustavien organisaatioiden kanssa. Samalla edistetään ja seurataan kieliä koskevan lainsäädännön toteutumista.

Vuosi 2011 oli vähemmistökielten tutkijoiden viimeinen toimintavuosi Kotuksessa; romanikielen, saamen kielten sekä suomalaisen ja suomenruotsalaisen viittomakielen tehtävät siirtyvät vuoden 2012 alusta Helsingin ja Oulun yliopistoon ja Kuurojen Liittoon. Mainittujen kielten lisäksi ohjelmassa oli karjalan kielen tutkimusta ja neuvontaa.

Vähemmistökielten tutkimuksessa ja huollossa tavoitteet saavutettiin pääosin hyvin, vaikka vähemmistökieliä koskevaan toimintaan heijastuivat luonnollisesti tulevat muutokset. (Tulokset sisältyvät aiempiin taulukoihin.) Laadittiin kieltä käsitteleviä yleistajuisia ja tieteellisiä artikkeleita sekä romanikielessä oppimateriaaleja. Pidettiin luentoja ja esitelmää, laadittiin lausuntoja ja annettiin kielineuvontaa. Tutkijat pitivät yhteyttä sidosryhmiin ja yhteistyötahoihin, joita ovat mm. Helsingin yliopiston suomalais-ugrilainen laitos, Oulun yliopiston Giellagas-instituutti, Saamelaisradio sekä Suomen saamelaiskäräjät ja sen alainen kielineuvosto, Opetushallituksen romaniväestön koulutustiimi, Elämä ja Valo ry, romaniasian neuvottelukunta, Kuurojen Liitto ry, Jyväskylän yliopiston Viittomakielen keskus sekä Suomessa ja Karjalan tasavallassa toimivat karjalaisjärjestöt. Kaikissa vähemmistökielissä toiminta on kansainvälistä, ja erityisesti romanikielen tutkimus on kuluneina vuosina voimakkaasti kansainvälistynyt.

Saamen kielet

Inarinsaamessa tuettiin kielen elvytystä monin tavoin, kuten julkaisujen, neuvonnan ja oppimateriaalityön avulla. Pohjoissaamen tutkija on keskittynyt termistö- ja nimistötyöhön sekä saamen kielten elvytystyöryhmän työhön. Koltansaamen huoltoon ei voitu panostaa. *Álgu*-tietokanta on ollut edelleen käytettävissä. Saamelaiskielten osalta siihen syötetään myös tulevaisuudessa ilmestyvien etymologisten tutkimusten tietoja. Vastattiin noin 420 neuvontakysymykseen. Yhteydet sidosryhmiin, kuten Saamelaiskäräjien kielineuvostoon ja Oulun yliopiston Giellagas-instituuttiin sekä kääntäjiin, ovat olleet tiiviitä. Saamen kielen lautakunta ei kokoontunut mutta antoi sähköpostitse suosituksia kiireellisistä kieliasioista.

Karjalan kieli

Karjalan kielen työhön kuului kertomusvuonna osallistuminen eurooppalaiseen ELDIA-projektiin ja vastaaminen karjalan kieltä koskeviin puhelin- ja sähköpostikyselyihin.

Romanikieli

Romanikielessä ilmestyi alkeisoppikirja *Vaaguno!* ja verkkojulkaisuna *Lyhyt romanikielen kielipiippi*. Lisäksi on viimeistelyä muita romanikielen perusteoksia. Romanikielen kielipoliittisen seurannan vuosiraportti julkaistaan Kotimaisten kielten keskuksen verkkopalvelussa vuoden 2012 puolella. *Romanikielen uudissanakirjan* kirjoittamista jatkettiin; artikkeleita valmistui noin 1 500; sanakirja valmistuu vuonna 2012. Valmisteltiin vuotta 2012 varten romanikielen ja -kulttuurin opetusta Helsingin yliopistossa. Järjestettiin kansainvälinen romanikielen tutkimuksen konferenssi ja pidettiin ahkerasti esitelmiä. Romanikielessä pyrittiin muutenkin mukaan kansainvälisiin verkostoihin ja hankkeisiin. Joulukuussa käynnistyi Grazin yliopiston johtama, osittain EU-rahoitteinen Qualirom-hanke (2011–2013), jossa Kotus on mukana. Vastattiin noin 150:een romanikieltä koskevaan puhelin- ja sähköpostikyselyyn. Romanikielen lautakunta kokoontui kuusi kertaa.

Viittomakielet

Viittomakielen *Suvi-verkkosanakirjan* käyttöliittymä valmistui, ja julkaisualustasta valmistui suomi–viittomakieli-osuus. Vastattiin viittomakieltä koskeviin puhelin- ja sähköpostikyselyihin. Viittomakielen lautakunta käsitteli ohjeistusta viittomakielisten tekstien tuotannoksi. Vuonna 2010 ilmestynyt kielipoliittinen ohjelma on herättänyt laajaa kansainvälistä kiinnostusta, ja muutenkin kansainvälinen toiminta on lisääntynyt. Viittomakielen lautakunta kokoontui kolme kertaa.

5. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

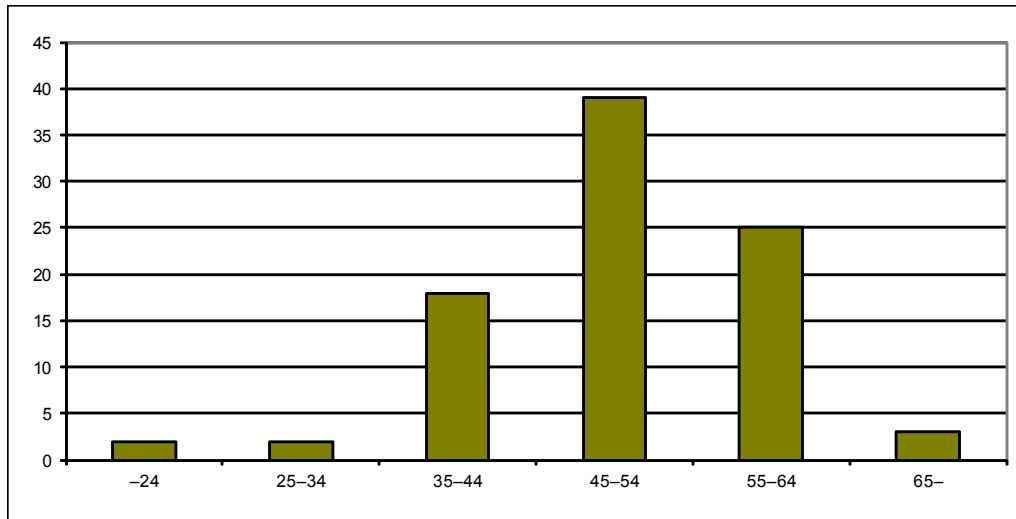
Kotuksen tulossopimus 2011:

Tutkimuskeskus kehittää työyhteisöään tavoitteena henkilöstön hyvä työkyky ja työhyvinvointi. Tavoitteena on työtyytyväisyysindeksi 3,4. Pyritään terveelliseen ja turvalliseen työympäristöön ja hyvinvointia tukevaan työilmapiiriin. Henkilöstöstrategian avulla pyritään tarkoituksenmukaiseen henkilöstön määrään ja rakenteeseen.

5.1 Henkilöstö

Kotuksen henkilömäärä oli 89 (2010: 112), naisia 67, miehiä 22. Henkilötyövuosia tehtiin 87,3 (2010: 103,9). Pääosa henkilöstöstä oli vakituisessa työsuhteessa. Määräaikaisissa työsuhteissa oli sijaisia, projektityöntekijöitä ja opiskelijoita lyhytaikaisissa tehtävissä.

Henkilöstön keski-ikä oli 50,3 v (2010: 45,8 v; nuorisotyöllistämisraha alensi väliaikaisesti henkilöstön keski-ikää vuonna 2010). Kotuksen henkilöstö viihtyy pitkään työtehtävissään: 55–64-vuotiaita oli 25 (2010: 29) ja 65 vuotta täyttäneitä 3 henkeä (2010: 4). Vuonna 2011 jäi eläkkeelle kuusi työntekijää (2010: 4). Keskimääräinen eläköitymisikä oli 65,3 vuotta (valtiolla keskimäärin 61,4 vuotta).

Kuvio 5. Henkilöstö iän mukaan 31.12.2011. Keski-ikä on 50,3 vuotta.

Kotuslaisten koulutustaso on korkea, koulutustasoindeksi on 6,5 (2010: 5,8) (asteikko 1–8; koko valtiosektorin indeksi 5,1). Korkeakoulututkinnon suorittaneita on 83,1 % ja tohtorin tutkinnon suorittaneita 23,6 % koko henkilöstöstä.

Tehdyn työajan osuus säännöllisestä työajasta vuonna 2011 oli 81,4 % (2010: 77,7 %) (koko valtiosektori 78,7 % vuonna 2011).

5.2 Työhyvinvointi ja työsuojelu

Henkilöstön terveydentila oli sairauspoissaoloilla mitattuna erittäin hyvä, sairauspoissaoloja oli 4,3 työpäivää/htv (2010: 6,8) (valtiolla 9,7 työpäivää/htv vuonna 2011). Työterveyshuolto maksoi 412,90 euroa/htv (2010: 586,40 euroa, 2009: 587,70 euroa) (valtiolla keskimäärin 374,80 euroa/htv). Työkyvyttömyyseläkkeelle ei jäänyt kukaan.

Kotuksessa toimii työsuojelutoimikunta. Toimikunnan kanssa yhteistyössä toimii kaksi työhyvinvointiin keskittyvää henkilöä sekä Kaiku-kehittäjä. Työsuojelutoiminnassa kiinnitetään huomiota sekä fyysiseen että henkiseen hyvinvointiin. Työtyytyväisyyden edistämiseen käytettiin 274,60 euroa/htv (2010: 198,80 euroa, 2009: 202,60 euroa). Työkunnan edistämiseen käytettiin 40,80 euroa/htv (2010: 38,10 euroa, 2009: 38,90 euroa). Henkilöstön liikuntaharrastuksia on tuettu järjestämällä liikuntaryhmiä ja vuotuinen virkistyspäivä. Lisäksi on tuettu henkilökunnan vapaa-ajan liikuntaa ja tarjottu henkilöstölle tuettua hierontapalvelua.

Vuoden 2011 työtyytyväisyyskyselyn tulokseksi saatiin 3,1 eli hieman alempi kuin kahta vuotta aiemmassa kyselyssä (3,3). Tulos heijastanee viime vuosina koettua epävarmuutta tulevaisuudesta.

Henkilöstön koulutukseen ja kehittämiseen käytettiin 1,7 työpäivää/htv, ja se maksoi 771,1 euroa/htv (2010: 2,9 päivää, 2009: 1 päivä).

6. Tilinpäätösanalyysi

6.1 Rahoituksen rakenne

Kotimaisten kielten keskuksen toiminta perustuu talousarviorahoitukseen ja maksullisesta toiminnasta saataviin tuloihin. Lähes 56 % talousarviorahoituksesta on saatu veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovaroista. Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotto vuonna 2011 oli 269 977 euroa.

6.2 Talousarvion toteutuminen

Kotukselle myönnettiin varsinaisessa talousarviossa määrärahaa vuonna 2011 yhteensä 5 646 000 euroa, josta lisätalousarvion osuus on 389 000 euroa sekä Sanakirjat verkkoon-projektin ja Maahanmuuttajasanakirjaprojektin osuus yhteensä 102 000 euroa. Lisätalousarvioon sisältyy palkkojen tarkistuksiin 62 000 euroa ja toimintaedellytysten kehittämiseen 327 000 euroa. Toimintamenojen vähennys edelliseen vuoteen verrattuna oli yhteensä 478 000 euroa. Vuodelta 2011 siirtyvä siirtomääräraha kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna lähinnä toimintaedellytysten kehittämiseen myönnetyn lisämäärärahan vaikutuksesta. Vuodelle 2012 siirtyi toimintamäärärahasta 695 257 euroa, kun vastaava siirtomääräraha vuodelta 2010 oli 338 568 euroa. Työ- ja elinkeinoministeriön myöntämiä työllistämisvaroja käytettiin kertomusvuonna 73 114 euroa, joka on 1 411 euroa edellisvuotta enemmän.

6.3 Tuotto- ja kululaskelma

Maksullisen toiminnan tuotot olivat vuonna 2011 kaikkiaan 397 695,24 euroa, johon sisältyy vuokratuloja ja muita pieniä tuottoja. Varsinaisen maksullisen palvelun tuotot olivat 365 258,84 euroa, joka on vähentynyt edelliseen vuoteen verrattuna 98 784,67 euroa.

Lähinnä tuottavuustoimista johtuvien määrärahavähennysten takia Kotus on joutunut vähentämään vuonna 2011 henkilöstökuluja, palvelujen ostokuluja ja muita kuluja yli 750 000 euroa vuoteen 2010 verrattuna. Henkilöstökulut ovat vähentyneet vuodessa 585 082 euroa. Vuoden 2011 kokonaishenkilötyövuosimäärä oli 87,3 htv (2010: 103,9 htv). Henkilötyövuoden hinta vuonna 2011 oli 53 749,40 euroa. Henkilöstökulujen jälkeen suurin kuluerä, vuokra, kasvoi vuoteen 2010 verrattuna 12 695,35 euroa vuosittaisen indeksikorotuksen vuoksi.

Taulukko 16. Tuotto- ja kululaskelma.

	1.1.2011–31.12.2011		1.1.2010–31.12.2010	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	365 298,84		464 181,61	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	20 590,00		8 650,00	
Muut toiminnan tuotot	281 783,53	667 672,37	196 951,65	669 783,26
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-54 227,77		-84 597,81	
Henkilöstökulut	-4 529 327,78		-5 114 409,92	
Vuokrat	-865 756,77		-853 061,42	
Palvelujen ostot	-291 234,78		-402 478,80	
Muut kulut	-45 156,02		-71 098,90	
Poistot	-962,6		-7 258,95	
Sisäiset kulut	0,00	-5 786 665,72	0,00	-6 532 905,80
JÄÄMÄ I		-5 118 993,35		-5 863 122,54
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	0,00		0,00	
Rahoituskulut	0,00	0,00	5,00	5,00
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	0,09		3 086,45	
Satunnaiset kulut	0,00	0,09	0,00	3 086,45
JÄÄMÄ II		-5 118 993,26		-5 860 031,09
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	44 505,91		43 944,66	
Sisäiset arvonlisäverotuotot	2 635,02		5,39	
Suoritettut arvonlisäverot	-245 361,54	-198 220,61	-267 056,86	-223 106,81
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		-5 317 213,87		- 6 083 137,90

Taulukko 17. Talousarvion toteutumalaskelma 2011.

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2010	Talousarvio 2011 (TA+LTA)	Käyttö vuonna 2011	Siirto seuraava- valle vuodelle	Tilinpäätös 2011	Vertailu talousarvio- tilinpäätös
29.40.03 Kotimaisten kielten keskuksen toimintamenot	2 557 000	2 505 000	2 148 311	695 257	2 148 311	356 689
29.40.53.03 Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot tieteen edistämiseen	2 712 000	3 039 000	3 039 000		3 039 000	0
29.40.53.7 Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot tieteen edistämiseen, Kansallinen digitaalinen kirjasto-hanke: digitointi	300 000					
29.40.53.7 Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot tieteen edistämiseen, – Sanakirjat verkkoon -projekti (murre-sanakirjat)		52 000	52 000	0	52 000	0
– Maahanmuuttajasanakirja -projekti (suomi–somali-sanakirja)		50 000	50 000	0	50 000	0
29.60.50.1 Suomen Akatemian tutkimusmääräraha, FinDiaSyn			109 317		109 317	
32.30.51.2.1 TEM, työllistämismäärärahat			73 114	6 615		
Yhteensä	5 569 000	5 646 000	5 471 742	701 872	5 398 628	356 689

7. Sisäisen valvonnan arviointi ja riskienhallinta

Kotimaisten kielten (tutkimus)keskuksen (Kotuksen) toiminta pohjautuu tutkimuskeskuksesta annettuun lakiin ja asetukseen. Vuoden 2012 alusta toimintaa säätelevät uusi Laki Kotimaisten kielten keskuksesta (1403/2011) ja uusi Valtioneuvoston asetus Kotimaisten kielten keskuksesta (1566/2011), jotka hyväksyttiin 31.12.2011.

Arviointilausuman laadinnan pohjana on hyödynnetty pienille virastoille suositeltua suppeaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointikehikkoa.

Sisäinen toimintaympäristö ja toimintarakenteet

Kotuksen johtaja vastaa laitoksen sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta.

Toiminnan organisointi ja sisäiset toimintatavat ovat perustuneet strategiaan, toiminta- ja taloussuunnitelmaan, osastojen ja hankkeiden toimintasuunnitelmiin sekä henkilöstön tehtävänkuvauksiin. Toiminnan suunnittelussa on otettu huomioon opetus- ja kulttuuriministeriön tilinpäätöskannanotto. Sisäisen valvonnan vastuista on määrätty sekä työjärjestyksessä että taloussäännössä. Työjärjestys on toimintavuoden aikana uusittu vastaamaan 1.1.2012 voimaan astuneita uutta lakia ja asetusta sekä toimintavuoden aikana rakennettua uutta organisaatiota. Taloussääntö päivitetään vuonna 2012.

Johtaja ja osastonjohtajat vastasivat sisäisestä valvonnasta mm. osana matkasuunnitelmien ja laskujen käsittelyä sekä poissaolojen ja työajan seurantaa. Käytössä olevat sähköiset järjestelmät, kuten toimintavuonna käyttöön otettu lomasuunnittelujärjestelmä, vähentävät valvontariskejä ja parhaimmillaan järjeistävät työtä.

Yhteistyö hallinnon palvelukeskuksen kanssa on muuttanut Kotuksen hallinnon prosesseja. Talous- ja henkilöstöhallinnon palveluiden tuotanto palvelukeskuksessa vakiintui toimintavuoden aikana, joskin Kotuksen pienen hallinnon aikaa on mennyt myös palvelukeskuksen aiheuttamien virheiden tai muiden epäselvyyksien selvittelyyn. Virheet eivät ole aiheuttaneet suuria riskejä, mutta lisätyötä ne ovat tuoneet ja toimintaa hidastaneet.

Tavoitteiden asettaminen

Toimintavuoden aikana toiminnan suuntaamista vaikeutti jossain määrin epävarmuus siitä, millaiseksi uusi Kotusta koskeva laki lopulta muotoutuu ja mitkä ovat siinä määritellyt ydintehtävät. Tavoitteiden asetantaa on hankaloittanut myös se, että vaikka sisällöllisiä tehtäviä on paljon ja yhteiskunta tarvitsee yhä enemmän huomion kiinnittämistä kielenkäyttöön, Kotuksen henkilöstön ja siten kielen asiantuntijoiden määrä on tehtävään nähden varsin pieni. Kotus on kuitenkin pyrkinyt asettamaan hankkeidensa ja toimintojensa tavoitteet realistisesti ja tiedossa olevia muutoksia mahdollisuuksien mukaan arvioiden sekä siten suunnannut toimintaansa uuden lain antamissa puitteissa.

Riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta

Riskienkartoitukseen ja -hallintaan on ryhdytty kiinnittämään tarkempaa huomiota ja tätä työtä jatketaan. Johto saa riskeistä ja ongelmista tietoa erityisesti talousseurannan ja tietohallinnon välityksellä sekä johtoryhmässä. Uusien projektien suunnitelmissa on arvioitu myös toimintaan liittyvät mahdolliset riskit. Suurin riski kaikkien hankkeiden etenemisen ja kehittämisen kannalta on taloudellisten toimintamahdollisuuksien ja henkilöstön voimavarojen väheneminen.

Kotuksen tietohallintopäällikkö ja tietoturvapäällikkö seuraavat tietohallintasuunnitelman ja tietoturvan kehittämisen toteutumista ja raportoivat siitä säännöllisesti johdolle. Tietoturvan auditointiin valmistautuminen aloitettiin vuoden 2011 aikana. Kotukseen on vuoden 2012 alussa perustettu tietoturvaryhmä, jolla on eri toimintojen tarpeiden tuntemus ja joka edistää tietoturvallisuuden parantamista koko Kotuksen tasolla ja osasto- ja yksikkötasolla. Tavoitteena

on saavuttaa vuoden 2012 loppuun mennessä tietoturvan perustaso ja vuoden 2015 loppuun mennessä tieto- ja viestintätekniikan poikkeusolovaratason perustaso sekä tietoturvan korotettu taso niissä toiminnoissa ja järjestelmissä, joissa se hankkeen kuluessa muotoutuvan näkemyksen mukaan on tarpeen.

Valvonta

Toiminnan seuranta- ja valvontavastuut on määritelty työjärjestyksessä, vuotuisessa toimintasuunnitelmassa, tarkemmin osasto- ja yksikkökohtaisissa suunnitelmissa sekä hankesuunnitelmissa. Sekä toimintaprosessien että tukiprosessien kuvauksia pyritään koko ajan tarkentamaan ja laajentamaan.

Taloushallinto tuottaa järjestelmällisesti tietoa toiminnan kustannuksista ja talouden tilasta johdon tarpeisiin. Työaikakirjanpitoa on ollut toistaiseksi vain maksullisen ja yhteisrahoitteen toiminnan osalta, mutta sen laajempaa käyttöönottoa kehitetään yhteistyössä ministeriön kanssa. Toimintavuoden aikana on kuitenkin kehitetty talouden seuranta- ja valmistauduttu uuden organisaation vaatimiin muutoksiin. Riskinä on pienen hallinnon haavoittuvuus.

Tiedonkulku ja informaation käytettävyys

Kotus on aktiivisesti seurannut toimintaympäristön muutoksia. Kotuksen edustajat osallistuvat tai heillä on välittömät yhteydet tehtäväalueen kannalta keskeisille foorumeille niin yliopistoissa kuin valtionhallinnossakin sekä keskeisiin muihin sidosryhmiin. Yhteyksiä voi pitää pääosin riittävinä.

Sisäinen tiedonkulku tapahtuu pääosin intranetissä sekä henkilöstökokouksissa. Toimintavuonna tiedontarve on kohdistunut erityisesti organisaation tulevaisuuteen.

Ulkoiset arvioinnit

Ulkoisia arviointeja ei toimintavuoden aikana ollut.

Väärinkäytökset

Toimintavuoden aikana ei havaittu väärinkäytöksiä.

Kehittämistarpeet

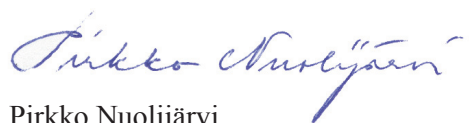
Kotus tunnistaa toiminnassaan seuraavat kehittämistarpeet:

- Toiminnan ja talouden seurannan tehostaminen riittävien tietojen tuottamiseksi.
- Projektinhallinnan kehittäminen.
- Prosessien kehittäminen.
- Riskien tunnistamisen ja arvioinnin systemaattisuuden parantaminen toiminnan eri tasoilla sekä riskien arvioinnin sisällyttäminen prosessikuvauksiin.

Vahvistuslausuma

Edellä olevaan perustuen todetaan, että sisäisen valvonnan menettelyt ovat turvanneet viraston talouden ja toiminnan laillisuuden ja tuloksellisuuden sekä viraston hallinnassa olevat varat ja omaisuuden. Menettelyt antavat viraston johtamisen ja tulosohjauksen edellyttämät oikeat ja riittävät tiedot taloudesta ja toiminnasta vuonna 2011.

Helsingissä 7.3.2012

A handwritten signature in blue ink, reading "Pirkko Nuolijärvi". The signature is written in a cursive style with a prominent flourish at the end.

Pirkko Nuolijärvi
johtaja
Kotimaisten kielten keskus

Julkaisut 2011

Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen julkaisuja -sarja

Granqvist, Kimmo: Vaaguno! Suomen romanikielen alkeet. – Helsinki: Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, 2011. – 191 s. (KKTKJ ; 164)

Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen verkkojulkaisuja -sarja

Directions in Urban Place Name Research / Compiled by Terhi Ainiala and Jani Vuolteenaho. – Helsinki : Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, 2011. (Web publication PDF (2,4 MB). (KKTKVJ ; 23) <URL <http://scripta.kotus.fi/www/verkkojulkaisut/julk23/>>.

Lyhyt Suomen romanikielen kielioppi / Kimmo Granqvist. – Helsinki : Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, 2011. (KKTKVJ ; 24) Julkaisu pdf:nä – Salasanan saa s-postiosoitteesta kimmo.granqvist[at]helsinki.fi.

Kreikan paikannimet / Toimittajat: Kimmo Granqvist ja Sirkka Paikkala. Aineistotoimittajat: Suvi Mäkelä ja Minna Salonen. Verkkosovellus: Jari Vihtari. – Helsinki: Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, 2011. Päivitettävä aineisto, julkaistu 13.6.2011. URN:NBN:fi:kotus-20118, ISSN 1796-041X. <URL <http://kaino.kotus.fi/kreikanpaikannimet/>>.

Sukunimien taivutus. Vastaava toimittaja: Sirkka Paikkala; toimittaja: Elina Wihuri. Verkkosovellus: Jari Vihtari. Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen julkaisuja 28. – Helsinki: Kotimaisten kielten tutkimuskeskus. Päivitettävä aineisto, julkaistu 10.10.2011. URN:NBN:fi:kotus-20119, ISSN 1796-041X. <URL <http://kaino.kotus.fi/sukunimientaivutus/>>.

1900-luvun alkupuolella murretta keränneiden amatööriiden kieli-identiteetti / Anneli Hänninen. Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen verkkojulkaisuja 26. – Helsinki: Kotimaisten kielten tutkimuskeskus 2011. Verkkojulkaisu PDF (782,85 kB). URN:ISBN:978-952-5446-60-9, ISSN: 1796-041X. <URL <http://scripta.kotus.fi/www/verkkojulkaisut/julk26/>>.

The Story of a Place Name. Perustuu verkkonäyttelyyn Paikannimen tarina (2010). Englanninkielisen version toimittaneet Raija Miiikkulainen ja Sirkka Paikkala, kääntänyt Marja Heikkinen. 14 html-sivua, 58 jpg-kuva, 1 pdf-kuva. <URL <http://www.kotus.fi/index.phtml?l=en&s=3763>>.

Lehdet – Tidskrifter

Hiidenkivi : suomalainen kulttuurilehti / julkaisijat: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Suomen kotiseutuliitto, Kotimaisten kielten tutkimuskeskus. – Helsinki : Stellatum, 2011. ISSN: 1236-794X. Ilm. tiheys: Kuusi kertaa vuodessa. 378 sivua.

Kielikello : kielenhuollon tiedotuslehti / Kotimaisten kielten tutkimuskeskus. – Helsinki : Stellatum, 2011. ISSN: 0355-2675. Ilm. tiheys: Neljä kertaa vuodessa. 168 sivua.

Språkbruk / Tidskrift utgiven av Svenska avdelningen vid Forskningscentralen för de inhemska språken. – Helsingfors : Forskningscentralen för de inhemska språken, 2011. ISSN: 0358-9293. Ilm. tiheys: Neljä kertaa vuodessa. 236 sivua.

Kirjat – Monografier

Heikkinen, Vesa – Mantila, Harri: Kielemme kohtalo. – Helsinki : Gaudeamus, 2011. – 235 s.

Itkonen, Terho – Maamies, Sari: Uusi kieliopas / Terho Itkonen, Sari Maamies. – 4. tark. p. – Helsinki : Tammi, 2011. – 454 s.

Joki, Leena: Tverskie karely : istoriâ, âzyk, kul'tura : materialy Mezhdunarodnoj naučno-praktičeskoj konferencii, posvâšennoj 20-letiu obrazovaniâ Obšestva kul'tury tverskih karel : Tver', 29-30 oktâbrâ 2010 goda / [otv. red. L. G. Gromova ; Leena Joki ... et al.]. – Tver' : Tverskoj gosudarstvennyj universitet, 2011. – 235 s.

Kankaanpää, Salli – Piehl, Aino: Tekstintekijän käsikirja : opas työssä kirjoittaville. – Helsinki : Yrityskirjat, 2011. – 368 s.

Mattfolk, Leila: Attityder till det globala i det lokala : finlandssvenskar om importord. – Oslo : Novus forlag, 2011. – 235 s. : taul. (Moderne importord i språka i Norden ; 12.)

— Finlandssvenska åsikter om och attityder till modern språkpåverkan. – Helsingfors : Helsingfors universitet, Finska, finskugriska och nordiska institutionen, Nordica, 2011. – [209] s. useina jaksoina : taul., kartt. (Nordica Helsingiensia ; 26) Diss. : Helsingin yliopisto, 2011. Julkaistu myös verkkojulkaisuna.

Toimitteet – Redigerade verk

Kieli työssä : asiantuntijatyön kielelliset käytännöt / toimittaneet Marjut Johansson, Pirkko Nuolijärvi ja Riitta Pyykkö. – Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2011. – 249 s. (Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia ; 1311)

Tieteelliset artikkelit ja katsaukset – Vetenskapliga artiklar

Ainiala, Terhi – Halonen, Mia: Somalialaistaukset nuoret nimistönsä käyttäjinä Itä-Helsingissä (E. Summary: Place names of Somali youths in Eastern Helsinki) // Virittäjä. – Helsinki : Kotikielen seura. 115 (2011) : 2, s. 193–220 [ref.].

Ainiala, Terhi – Sjöblom, Paula – Reponen, Anu: Nimistöntutkijat kaikilta mantereilta kohtasivat Barcelonassa // Virittäjä. – Helsinki : Kotikielen seura. 115 (2011) : 4, s. 612–617 [ref.].

- Alanen, Timo: Lounais-Hämeen väestötillasto vuodelta 1749 // Vuosikirja / Lounais-Hämeen kotiseutu- ja museoyhdistys. – Forssa : Lounais-Hämeen kotiseutu- ja museoyhdistys. 80 (2011), s. 87–108.
- Gustafsson, Anna Maria – Nuolijärvi, Pirkko: Multilingual public websites in Finland // Language, Languages and New Technologies. ICT in the Service of Languages Contributions to the Annual Conference 2010 of EFNIL in Thessaloniki / Stickel, Gerhard & Váradi, Tamás (eds.). – Frankfurt am Main : Peter Lang, 2011. (Duisburger Arbeiten zur Sprach- und Kulturwissenschaft. Duisburg Papers on Research in Language and Culture. Band/Volume 87), s. 161–171.
- af Hällström-Reijonen, Charlotta: Finlandism i akademiska föredrag // Språk och stil. – Uppsala : Swedish Science Press. 21 (2011), s. 57–80.
- Kankaanpää, Salli: Kielestä puhuminen lain valmisteluvaiheen pöytäkirjoissa // <URL: http://www.vakki.net/publications/no36_fin.html> (Ilmestynyt aiemmin painettuna julkaisussa // Kieli ja valta / Mona Enell-Nilsson & Niina Nissilä (toim.). – Vaasa 2009 (VAKKI-symposiumi XXIX. Vaasa 13.–14.2.2009), s. 181–192.
- Korhonen, Riitta: Keksitään kirjoittamista alakoulussa: herutellaan perusteluita / Elina Harjunen ja Riitta Korhonen // Virittäjä. – Helsinki : Kotikielen seura. 115 (2011) : 3, s. 395–405 [ref.].
- Lappalainen, Hanna: Förändring, variation och variationens funktioner. En fallstudie av variationen i bruket av personliga pronomen på en finsk landsbygdsort // Interaktionell dialektologi / Gustav Bockgård & Jenny Nilsson (toim.). – Uppsala : Institut för språk och folkminnen, 2011, s. 159–197.
- Martola, Nina: FinnWordNet och kulturbundna ord // LexicoNordica. – Oslo : Nordisk forening for leksikografi. Vol. 18 (2011), s. 111–133.
- Mattfolk, Leila: Ideologies of standardisation: Finland Swedish and Swedish-language Finland / Jan-Ola Östman and Leila Mattfolk // Standard Languages and Language Standards in a Changing Europe / Tore Kristiansen & Nikolas Coupland (Eds.). – Oslo : Novus Press, 2011, s. 75–82.
- Nuolijärvi, Pirkko: Svenskan och finskan i Finland ur ett globalt och lokalt perspektiv. Föredrag vid Svenska litteratursällskapet i Finland årshögtid den 5 februari 2011 // Historiska och litteraturhistoriska studier. – Helsingfors : Svenska litteratursällskapet i Finland. 86 (2011), s. 173–182.
- Työ kielessä // Kieli työssä : asiantuntijatyön kielelliset käytännöt. S. 220–244.
 - Työelämän kielimaisema asiantuntijatyössä / Marjut Johansson, Pirkko Nuolijärvi ja Riitta Pyykkö // Kieli työssä : asiantuntijatyön kielelliset käytännöt. S. 10–23.
- Nuolijärvi, Pirkko – Suutari, Toni: The landscape of the Finnish language research infrastructure // Language, Languages and New Technologies. ICT in the Service of Languages. Contributions to the Annual Conference 2010 of EFNIL in Thessaloniki / Gerhard Stickel & Tamás Váradi (eds.). – Frankfurt am Main : Peter Lang, 2011. (Duisburger Arbeiten zur Sprach- und Kulturwissenschaft. Duisburg Papers on Research in Language and Culture. Band/Volume 87), s. 153–159.
- Nuolijärvi, Pirkko – Vaattovaara, Johanna: De-standardisation in progress in Finnish society? // Standard Languages and Language Standards in a Changing Europe / Tore Kristiansen & Nikolas Coupland (Eds.). – Oslo : Novus Press, 2011, s. 67–74.
- Paikkala, Sirkka: Campaign for the cultural environment 2010, Finland. UNITED NATIONS GROUP OF EXPERTS ON GEOGRAPHICAL NAMES Twenty-sixth session Wien, 2–6 May 2011. Item 17: Geographical names and cultural heritage, WP 32. Luettavissa myös osoitteessa http://unstats.un.org/unsd/geoinfo/UNGEKN/docs/26th-gegn-docs/WP/WP32_Cultural-heritage.pdf.
- Campaign for the cultural environment 2010, Finland. (Summary). UNITED NATIONS GROUP OF EXPERTS ON GEOGRAPHICAL NAMES Twenty-sixth session Wien, 2–6 May 2011. Item 17: Geographical names and cultural heritage, WP 32. Luettavissa myös osoitteessa http://unstats.un.org/unsd/geoinfo/UNGEKN/docs/26th-gegn-docs/WP/WP32_Cultural-heritage.pdf.
 - Practise, policies and trends of exonym use in Finland // Trends in Exonym Use / Peter Jordan, Hubert Bergmann, Caroline Burgess, Catherine Cheetham (eds.). Proceedings of the 10th UNGEKN Working Group on Exonyms Meeting, Tainach, 28–30 April 2010 Name & Place. Contributions to Toponymic Literature and Research ; vol.1 1. Hamburg : Verlag Dr. Kovač, 2011, s. 163–169.
 - The Story of a Place Name <http://www.kotus.fi/index.phtml?l=en&s=3763> . Web edition in English 2011: Marja Heikkinen, English translation; Raija Miikkulainen, Sirkka Paikkala. This website "The Story of a Place Name" presents Finnish place names. The website is based on the web exhibition Paikannimen tarina (2010), which can also be visited in Swedish and Saami.
 - Which name after marriage? Family names of women in Finland // XXIV ICOS International Congress of Onomastic Sciences, Barcelona 5th-8th September 2011. Abstract Guide. Generalita de Catalunya – Universitat de Barcelona – The International Council of Onomastic Sciences – ICC Institut Cartogràfic Catalunya – Institut d'Estydis Catalans – Societat d' Onomastica. S. 148.
- Paikkala, Sirkka – Leskinen, Teemu: The Story of Place Names. Texts of sample posters from the exhibition on place names in Finland 2010. Reference: Working Paper No. 32, 26th Session of the United Nations Group of Experts on Geographical Names, 2 – 6 May 2011, Vienna, Austria. 4 s. Finland: Handout.
- Toponymic guidelines for map editors and other editors. Finland . Fourth, revised edition 2004; version 4.5., March 2011. UNITED NATIONS GROUP OF EXPERTS ON GEOGRAPHICAL NAMES. 30 s. Luettavissa myös osoitteesta <http://www.kotus.fi/index.phtml?l=en&s=510>.
 - Updating of Toponymic Guidelines for Map Editors and Other Editors: Finland. (Summary). UNITED NATIONS GROUP OF EXPERTS ON GEOGRAPHICAL NAMES Twenty-sixth session Wien, 2 – 6 May 2011. Item 19: Toponymic guidelines for map editors and other editors. W.P. 31. 2 s. Luettavissa myös osoitteesta: <http://unstats.un.org/unsd/geoinfo/26th-GEGN-Docs/WP%20papers/WP25-ToponymicGuidelines-Finland.pdf>.

- YK:n paikannimiasiantuntijaryhmän (UNGEEN) 26. kokous (26th Session of the United Nations Group of Experts on Geographical Names) 2.–6.5.2011, Wien, Itävalta. PDF, 20 s. Verkkojulkaisu on sivulla YK:n paikannimiasiantuntijaryhmän (UNGEEN) 26. kokous 2.–6.5.2011, Wien, Itävalta.
- Piehl, Aino: Finland makes its Statutes Intelligible: Good Intentions and Practicalities // *Obscurity and Clarity in the Law. Prospects and Challenges / Anne Wagner and Sophie Cacciaguidi-Fahy (toim.). – Ashgate, 2008. S. 151–163* Ilm. myös: <URL: http://www.kotus.fi/files/2075/Obscurity_and_Clarity_in_the_Law.pdf>.
- The Influence of ED Legislation on Finnish Legal Discourse // *New Trends in Specialized Discourse Analysis / Maurizio Gotti and Davide S. Giannoni (eds.) Linguistic Insights. Studies in Language and Communication ; 44. – Bern : Peter Lang, 2006. S. 183–194* Ilm. myös: <URL: http://www.kotus.fi/files/2074/New_trend_in_Specialized_Discourse0001.pdf>.
- Ruppel, Klaas: Ontologi, begreppssystem och WordNet // *LexicoNordica. – Oslo : Nordisk forening for leksikografi. 18 (2011), s. 157–181.*
- Sandström, Caroline: Finska län och hur de anpassas i de svenska dialekterna i Finland // *Studier i dialektologi och sociolingvistik. Föredrag vid Nionde nordiska dialektologkonferensen i Uppsala 18–20 augusti 2010 / utgivna av Lars-Erik Edlund, Lennart Elmevik och Maj Reinhammar. – Uppsala, 2011. S. 249–257.*
- Tiililä, Ulla: Sanoilla lavastettu virasto // *Kieli työssä : asiantuntijatyön kielelliset käytännöt. S. 162–189.*

Yleistajuiset artikkelit – Populära artiklar

- Aapala, Kirsti: Onko kesä kaikilla? // *Kielikello. 2011 : 2, s. 34–35 (Kieli kartalla).*
- Ainiala, Terhi: Mun mestat Stadissa – kirjoituskilpailu Helsingin kouluissa syksyllä 2010 / Heikki Paunonen ja Terhi Ainiala // *Virke. – Helsinki : Äidinkielen opettajain liitto. 2011 : 2, s. 24–26.*
- Vai Tati tai Tsadi? // *Stadin mestat : himasta gartsalle : näyttely Kaupungintalolla 26.1.–20.2.2011. – Helsinki : Stadin Slangi ry., 2011, s. 5.*
- Alanen, Timo: Armas Ojalan sotamuistoja 70 vuoden takaa // *Lounais-Hämeen jouluku. – Forssa : Lounais-Hämeen kotiseutu- ja museoyhdistys. 2011, s. 15–16.*
- Neuvostoliittolaiset sotavangit Somerolla jatkosodan aikana // *Someron jouluku. – Somero : Somero-seura. 2011, s. 70–71.*
- Eronen, Riitta: Jasmiinivallankumous // *Kielikello. 2011 : 1, s. 41.*
- Kevään sanoja Kielitoimistosta // *Kieliviesti : ruotsinsuomalainen kielenhuollon tiedotuslehti. – Stockholm. 2011 : 2, s. 12.*
- Kielivaikutuksia arvioimaan // *Kielikello. 2011 : 1, s. 3.*
- Kirjallisuudenomaisuus. Toimitus vastaa // *Kielikello. 2011 : 2, s. 38 (Keskustelua).*
- Kotimaisten kielten keskus // *Kielikello. 2011 : 4, s. 3.*
- Poliittikkaa ja retoriikkaa // *Kielikello. 2011 : 2, s. 3.*
- Retkieväkset // *Kielikello. 2011 : 3, s. 11.*
- Sanapaketti Kielitoimistosta // *Kieliviesti : ruotsinsuomalainen kielenhuollon tiedotuslehti. – Stockholm. 2011 : 1, s. 22.*
- Sanojen takana // *Kielikello. 2011 : 3, s. 3.*
- Syksyn sanoja Kielitoimistosta // *Kieliviesti : ruotsinsuomalainen kielenhuollon tiedotuslehti. – Stockholm. 2011 : 4, s. 12.*
- Vielä kirjallisuudenomaisuudesta. Toimitus vastaa // *Kielikello. 2011 : 3, s. 29.*
- Vuoden sanoja // *MMM 2012, Otava 2011.*
- Vuorosanaiviiva // *Kielikello. 2011 : 1, s. 34–35.*
- Granqvist, Kimmo: Hai-tervehdyskö romanikieltä? // *Kielikello. 2011 : 1, s. 20.*
- Granqvist, Kimmo – Paikkala, Sirkka: Kreikan paikannimet suomen kielessä // *Kielikello. 2011 : 2, s. 21–23.*
- Grönros, Eija-Riitta: Katsotaanko kiikarilla vai kiikareilla? // *Kielikello. 2011 : 2, s. 41 (Kysyttyä).*
- Sanakirjat ovat avain kielen ytimeen // *Helsingin Sanomat. 30.7.2011. S. A2 (Nyky-suomi puntarissa 4/8) (Vieraskynä).*
- Gustafsson, Anna Maria: Vikten att älska språket // *Språkbruk. 2011 : 2, s. 47–49.*
- Haapanen, Minna: Tabletista sormitietokoneeseen // *Kielikello. 2011 : 1, s. 28–29.*
- Heikkilä, Elina: Haetaan hyvää yritysnimeä // *S & A : toimiston ammattilehti. Espoo : BBM. 2011 : 1, s. 70–71.*
- Sanajärjestys jäsentää tekstiä // *Kielikello. 2011 : 2, s. 7–10.*
- Heikkinen, Vesa: Eduskuntaryhmiltä ymmärrystä virkakielilähetystölle // *Kielikello. 2011 : 1, s. 8.*
- First-asiakkaille Premium-palveluja // *Gerontologia. – Jyväskylä : Kasvun ja vanhenemisen tutkijat. – (2011) : 1, s. 73–74 (Kielen päällä).*
- Jotain jytkestä // *Koillis-Lappi. – Tampere : Tampereen kirjapaino. 20.6.2011, s. 2 (Vieraskynä).*
- Lajin lumo, genren kutsu // *Gerontologia. – Jyväskylä : Kasvun ja vanhenemisen tutkijat. (2011) : 4 (Kielen päällä).*
- Madonlukuja, talousloitsuja // *Keskisuomalainen, 7.1.2011, s. 32.*
- Mitäs me naamottajat! // *Koillis-Lappi. – Tampere : Tampereen kirjapaino. 24.10.2011, s. 2 (Vieraskynä).*
- Nyt on aika puuttua kapulaiseen virkakieleen // *Helsingin Sanomat. 27.7.2011. S. A2 (Nyky-suomi puntarissa 3/8) (Vieraskynä).*
- Selontekoa raportista ja muista muotisanoista // *Media & viestintä : kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksen lehti. – Tampere : Tiedotusopillinen yhdistys, Journalismin tutkimusyksikkö. (Journalismikritiikin vuosikirja 2011). – 34 (2011) 1, s. 202–204.*
- Taivahan tosi // *Koillis-Lappi. – Tampere : Tampereen kirjapaino. 17.3.2011, s. 2 (Vieraskynä).*

- Tekstinseuraamuslaitoksen laitosseuraamusteksti // Karhunpalvelus : Pori : Porin kaupunki. 2011 : 3, s. 2.
- Heikkinen, Vesa – Hämäläinen, Hanna: Onko laki sama kaikille? – Lakitekstien viittaukset // Kielikello. 2011 : 4, s. 4–7.
- Heikkinen, Vesa – Mantila, Harri: Kirppukielen kohtalo: Mitä suomi on tulevaisuudessa? // Suomen Kuvalehti, 5.5.2011, <http://suomenkuvalehti.fi/blogit/eri-mielta/kirppukielen-kohtalo-mita-suomi-on-tulevaisuudessa>.
- Heinonen, Tarja Riitta: Käännöskukkasia // Kielikello. 2011 : 4, s. 36 (Jokisen eväät).
- Nakki ja muut ajanjaksot elämässämme // Kielikello. 2011 : 3, s. 32 (Jokisen eväät).
- Niiloja ja ihmisiä // Kielikello. 2011 : 2, s. 31 (Jokisen eväät).
- Hurttu, Heikki: Höpsis, ole hiljaa! // Kielikello. 2011 : 4, s. 30–31.
- Hyvärinen, Riitta: Elämyksellinen teksti // S & A : toimiston ammattilehti. – Espoo : BBM. 2011 : syyskuu, s. 40–41.
- Houkutellaan ja hämätään sanoilla! // Kielikello. 2011 : 2, s. 32 (Havaintoja).
- Kiukuttava kieli // S & A : toimiston ammattilehti. – Espoo : BBM. 2011 : lokakuu, s. 78–79.
- Kun kielen tutkija (aikakaus)lehteä luki // HSY-skuuppi : Helsingin sanomalehtimiesyhdistyksen kirje jäsenille. – Helsinki : Helsingin sanomalehtimiesyhdistys. 2011 : 4, s. 5.
- Tiedote intraan ja talon ulkopuolelle // S & A : toimiston ammattilehti. – Espoo : BBM. 2011 : maaliskuu, s. 34–35.
- af Hällström-Reijonen, Charlotta: Ahtisaari redo att ställa sig på barrikaderna // Språkbruk. 2011 : 2, s. 44–45.
- Från informationsblad till fyllig matkasse – Språkbruk 30 år // Språkbruk. 2011 : 4, s. 4–8.
- Ledare // Språkbruk. 2011 : 1, s. 3.
- Ledare // Språkbruk. 2011 : 2, s. 3.
- Ledare // Språkbruk. 2011 : 3 s. 3.
- Ledare // Språkbruk. 2011 : 4, s. 3.
- af Hällström-Reijonen – Gustafsson, Anna-Maria: Fyrverkeripjäser och rulltrappor i Vasa // Språkbruk. 2011 : 4 s. 37.
- Hänninen, Anneli: Elsa Haavisto, murteen kerääjä // Hiidenkivi. 18 (2011) : 3, s. 36–37.
- Opintahalu ja perinteen tallennus // Gerontologia. – Jyväskylä : Kasvun ja vanhenemisen tutkijat. 25 (2011) : 2, s. 158–159.
- Joki, Leena: Mittuine on sinun muamankieli? // Kielikello. 2011 : 2, s. 18–20 (Ilm. myös: Karjalan Heimo. 9–10 (2011), s. 144.
- Tverinkarjalaiset elävät venäläisyyden puristuksessa / Leena Joki ja Marja Torikka // Karjalan Heimo : Karjalan Sivistysseuran äänenkannattaja. – Helsinki : Karjalan sivistysseura. 2011, n:o 1–2, s. 14–15.
- Tverinkarjalan aineistoista ja tutkimuksesta // Tverskie karely : istoriä, äzyk, kul'tura : materialy Mezhdunarodnoj naučno-praktičeskoj konferencii, posvâšennoj 20-letiu obrazovaniä Obšestva kul'tury tverskih karel : Tver', 29-30 oktâbrâ 2010 goda / [otv. red. L. G. Gromova]. – Tver' : Tverskoj gosudarstvennyj universitet, 2011. S. 70–80, ven. 81–87.
- Kankaanpää, Salli: Maanjäristyksen voimakkuuden ilmaiseminen // Kielikello. 2011 : 3, s. 40 (Kysyttyä).
- Vaali vai vaalit? // Kielikello. 2011 : 4, s. 41 (Kysyttyä).
- Kankaanpää, Salli – Paikkala, Sirkka: Odotuksenmukainen taiputus on helpoin // Helsingin Sanomat 2.11.2011 s. C8 (Mielpide).
- Yleiskielen ohjeita muutetaan vain harkiten // Iltalehti. 11.8.2011, s. 23 (Suorat sanat).
- Klemettinen, Riina: Ei mennyt niin kuin Strömsössä // Kielikello. 2011 : 1, s. 36 (Jokisen eväät).
- Kolehmainen, Taru: Kapulakieltä ja lampaanlatinää // Kielikello. 2011 : 3, s. 18–21 (Kielenhuollon historiaa).
- Kielivaliokunnan ensimmäisenä työnä vierassanat // Kielikello. 2011 : 4, s. 11–13 (Kielenhuollon historiaa).
- Nominatiivi vai genetiivi yhdyssanan alussa? // Kielikello. 2011 : 2, s. 14–17 (Kielenhuollon historiaa).
- Ruumis vai keho? // Kieliviesti : ruotsinsuomalainen kielenhuollon tiedotuslehti. – Stockholm. 2011 : 2, s. 19–21.
- Teitittelyn pitkä historia // Kielikello. 2011 : 1, s. 16–19 (Kielenhuollon historiaa).
- Viro vai Eesti? // Hiidenkivi. 18 (2011) : 6, s. 20–22.
- Korhonen, Riitta: Brev till Språkbruk // Språkbruk. 2011 : 1, s. 45.
- Kukakohan tämän on kirjoittanut? // Kielikello. 2011 : 4, s. 39–40.
- Oi aikoja, oi tempuksia! – Muutamia kysymyksiä aikamuodoista // Kielikello. 2011 : 3, s. 4–7.
- Sekä valtaa alaa // Kielikello. 2011 : 3, s. 26–27.
- Korhonen, Riitta – Harjunen, Elina: Konkretiaa ja kuvittelua: kieliopista eväitä ihmisenä olemiseen? / Elina Harjunen & Riitta Korhonen // Arvot kasvatuksessa / Timo Jantunen, Eero Ojanen (toim.). – Helsinki : Tammi, 2011. S. 149–159.
- Korhonen, Tarja: Huoneita // Kielikello. 2011 : 3, s. 22–23 .
- Päivä lauloi voin – laulamisen monet merkitykset // Kielikello. 2011 : 1, s. 21–22.
- Kvarnström, Sarah: Brunbrända kvinnor och studerande män. Könsföreställningar i sportartiklar // Språkbruk. 2011 : 2, s. 26–28.
- Minoritetsspråk i Europa: Korniska, manniska, gaeliska, iriska, walesiska // Språkbruk. 2011 : 2, s. 50.
- Minoritetsspråk i Europa: Occitanska, bretonska, korsikanska // Språkbruk. 2011 : 1, s. 54.
- Lauerma, Petri: Ikkuna 1800-luvun kieleen // Kielikello. 2011 : 1, s. 38 (Uutisia).

- Leino, Jaakko: Ankkaa monella murteella // Murreliite : Aku Anka 14:llä suomen murteella / [esipuhe Jaakko Leino ; käännös murteille: Kati Valli, Terttu Rousu, Ilkka Mannermaa, Helena Anttonen, Tommi Kurki, Veepee Lehto, Aila Mielikäinen]. – [Helsinki : Sanoma Magazines Finland, 2011]. S. 1.
- Leskelä, Henna: Uudistettuja oppaita // Kielikello. 2011 : 3, s. 27.
- Maamies, Sari: Allergiaystävällinen hiusväri // Kielikello. 2011 : 1, s. 40 (Kysyttyä).
- ELY ja ELY-keskus // Kielikello. 2011 : 4, s. 38 (Kysyttyä).
 - Joka ja mikä: relatiivipronominin käytöstä // Kielikello. 2011 : 4, s. 26–29.
 - Jälempänä vai jäljempänä // Kielikello. 2011 : 2, s. 40 (Kysyttyä).
 - Miten taivutetaan nimeä Hetemaj? // Kielikello. 2011 : 2, s. 39 (Kysyttyä).
 - Monta presidenttiä // Kielikello. 2011 : 3, s. 42 (Kysyttyä).
 - Puolueiden nimet: iso vai pieni alkukirjain? // Kielikello. 2011 : 2, s. 4–6.
 - Saarten nimien taivutus: Kaunissaarella ja Caprilla // Kielikello. 2011 : 2, s. 24–25.
 - Seuraavat viisi tuntia // Kielikello. 2011 : 1, s. 32–33.
 - Vanhentunut vv. // Kielikello. 2011 : 3, s. 41 (Kysyttyä).
 - Vau, mitä arkkitehtuuria! // Kielikello. 2011 : 3, s. 40 (Kysyttyä).
- Manni-Lindqvist, Tiina: Mikä ihmeen TI. Lappi? // Kielikello. 2011 : 1, s. 40.
- Manni-Lindqvist, Tiina – Miikkulainen, Raija: Karttanimistön tarkistus // Peruskarttamme pitkä polku / toim. Heikki Rantatupa, Yrjö Teeriaho. – Helsinki : Maanmittaushallituksen topografit, 2011. S. 152–153.
- Perinnäiset paikannimet ja nimistönsuunnittelu // Aamuposti : Aamupostin asiakaslehti. – Hyvinkää : Aamuposti-mediat. 15.1.2011.
- Martola, Nina: Inget akut hot mot Svenska avdelningen // Språkbruk. 2011 : 3, s. 36.
- Den finlandssvenska språkbanken och Korp // Språkbruk. 2011 : 4, s. 32–34.
 - Forskningscentralen blir institut // Språkbruk. 2011 : 4, s. 35–36.
- Martola, Nina–Paikkala, Sirkka: Namn och områden i väderrapporter / Nina Martola, Sirkka Paikkala, Terhi Nikkanen, Sari Hartonen, Eeva-Kaisa Heikura, Harry Schulman och Matti Tikkanen (översättning: Leila Mattfolk) // Språkbruk. 2011 : 1, s. 46–49 Luettavissa myös osoitteessa >URL: ><http://www.kotus.fi/index.phtml?l=sv&s=4221>.
- Mattfolk, Leila: Nordisk namnforskning 2009. Finland / Leila Mattfolk & Paula Sjöblom // Namn och bygd. – Uppsala. 98 (2010), s. 122–128.
- Moilanen, Raija: Barometrit // Kielikello. 2011 : 1, s. 41 (Kysyttyä).
- Sähköinen lääkemääräys eli e-resepti // Kielikello. 2011 : 4, s. 38 (Kysyttyä).
- Mäkelä, Suvi: Jan-Erik ja Sarianna – yhdysnimien kirjoitustapa // Kielikello. 2011 : 4, s. 21–23.
- Nuolijärvi, Pirkko: Hallituksen ohjelmaan myös virkakielen parannus // Helsingin Sanomat 20.4.2011.
- Hyvinvoinnin avainsanoja: kieli // Hyvinvointikatsaus. Hyvinvointitilastollinen aikakauslehti. – Helsinki : Tilastokeskus. 22 (2011) : 4, s. 45–48.
 - Kieliasiat Suomen hallituksen työpöydällä // Kielikello. 2011 : 3, s. 13.
 - Kielipolitiikka on yhteiskunnassa kaikkialla // Helsingin Sanomat. 21.7.2011. S. A2 (Nyky-suomi puntarissa 1/8) (Vieraskynä).
 - Kulttuurin asialla, elämän asialla // Pirta. – Helsinki : Kalevalaisten naisten liitto. 50 (2011) : 4, s. 47. Mikä kielistrategia ja miksi? // Kieli, koulutus ja yhteiskunta. 10.3.2011. <URL: <http://www.kieliverkosto.fi/journal/article/51/mika-kielistrategia-ja-miksi>>.
 - Vähän tapoja, kielenkäytössäkin! // Pirta. – Helsinki : Kalevalaisten naisten liitto. 50 (2011) : 1, s. 29.
 - Yhteiskuntamme tarvitsee monipuolisesti kielitaitoisia kansalaisia / Sisko Harkoma, Kari Jukarainen & Pirkko Nuolijärvi // Helsingin Sanomat 3.4.2011.
- Nuutinen, Liisa: Hengähdä ja huokoista // Kielikello. 2011 : 4, s. 34 (Uudissana).
- Piukkatrikoita leggingseistä treggingseihin // Kielikello. 2011 : 2, s. 33 (Uudissana).
 - Pop-up // Kielikello. 2011 : 3, s. 28–29 (Uudissana).
- Paananen, Laura: Sananselityksiä: skene, hipsteri ja indie // Kielikello. 2011 : 3, s. 41 (Kysyttyä).
- Paikkala, Sirkka: Asiaa areenoilta ja areenoista // Kielikello. 2011 : 2, s. 26–27.
- Fimea och Stroke Unit – om språken i myndighetsnamn // Språkbruk. 2011 : 1, s. 4–6.
 - Mikä on Gro Harlem Brundtlandin sukunimi? // Kielikello. 2011 : 3, s. 39 (Kysyttyä).
 - Muutoksia maiden nimissä: Fidži ja Myanmar // Kielikello. 2011 : 2, s. 38 (Nimi uutisia).
- Paikkala, Sirkka – Suviranta, Sami: Sama nimi kahdessa paikassa – ongelmia osoitteessa? // Kielikello. 2011 : 2, s. 28–30.
- Piehl, Aino: Dinaari vai denaari? // Kielikello. 2011 : 2, s. 40 (Kysyttyä).
- Enkät: Vill de politiska partierna förbättra myndighetsspråket? // Språkbruk. 2011 : 1, s. 17–18.
 - Hyvä EU-kieli ei synny käden käänteessä // Helsingin Sanomat. 25.7.2011. S. A2 (Nyky-suomi puntarissa 2/8) (Vieraskynä).
 - Kansainvälisiä ja kotimaisia pyrkimyksiä kohti selkeää viranomaiskieltä / Aino Piehl ja Taru Virtanen // Kääntäjä. – Helsinki : Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto. 2011 : 1, s. 15.
 - Kotus kysyi, puolueet vastasivat – virkakielen parantaminen hallitusohjelmaan // Kielikello. 2011 : 1, s. 4–7.
 - Lakitekstissä ja taikka tai // Kielikello. 2011 : 3, s. 24–25.
 - Sormitietokoneita ja soinnimeja – uusia sanoja uusille asioille // Kieliviesti : ruotsinsuomalainen kielenhuollon tiedotuslehti. – Stockholm. 2011 : 3, s. 15–19.
 - Vaihtoraha sentti // Kielikello. 2011 : 2, s. 40 (Kysyttyä).
 - Viisaat menevät nyt vivuttamaan (marraskuu) <URL: <http://www.kotus.fi/index.phtml?s=4412> > Ilm. myös: Virallisen lehden Hyvää virkakieltä -palstalla 30.11.2011.

- Virkakielen parantaminen kelpaa hallitusohjelmaan (maaliskuu) <URL: <http://www.kotus.fi/index.phtml?s=4227> > Ilm. myös: Virallisen lehden Hyvää virkakieltä -palstalla 30.3.2010.
- Virkakielenhuoltajat keskustelivat ymmärrettävyyssstandardista // Kielikello. 2011 : 3, s. 38 (Uutisia). Pyhälähti, Minna: Oikeinkirjoitusta verkossa – itsenäistä kertausta kiireiselle // Kielikello. 2011 : 3, s. 30–31 (Kieli työssä).
- Powerpoint-kalvot vakuuttaviksi // S & A : toimiston ammattilehti. – Espoo : BBM. 2011 : maaliskuu, s. 74–75.
- Sosiaalisen median kieli työelämässä // S & A : toimiston ammattilehti. – Espoo : BBM. 2011 : kesäkuu, s. 70–71.
- Raevaara, Liisa: Arjen puheet – järjestystä, rutiineja ja leikkiä // Kaikki irti arjesta / Leif C. Andersson, Ilari Hetemäki, Riitta Mustonen ja Ari Sihvola (toim.). – Helsinki : Gaudeamus Helsinki University Press, 2011. – S. 136–147.
- Nuorisokieli ammentaa monista lähteistä // Helsingin Sanomat. 13.8.2011. (Nyky-suomi puntarissa 7/8) (Vieraskynä).
- Räsänen, Matti: Hyvää päättelyä (tammikuu) < URL: <http://www.kotus.fi/index.phtml?s=4254> > Ilm. myös: Virallisen lehden Hyvää virkakieltä -palstalla tammikuussa 2011.
- Termit kansalle (kesäkuu) < URL: <http://www.kotus.fi/index.phtml?s=4325> > Ilm. myös: Virallisen lehden Hyvää virkakieltä -palstalla 8.6.2011.
- Toiminnantarkastus ja toiminnantarkastaja // Kielikello. 2011 : 2, s. 39 (Kysyttyä).
- Rönnqvist, Sara: När blir dröm verklighet? // Språkbruk. 2011 : 2, s. 22–24.
- Statusuppdateringen – vår tids memoarer? // Språkbruk. 2011 : 4, s. 45–48.
- Salonen, Minna: Katin kontit! // Kielikello. 2011 : 1, s. 37–38.
- Sandström, Caroline: Dialektfrågan. Verbet jorra i sydfinländska dialekter // Språkbruk. 2011 : 4, s. 54.
- Symposium om urbana symboliska landskap // Språkbruk. 2011 : 2, s. 39.
- Sandström, Caroline – Cantell, Ilse: Dialektordboken i en ny era // Språkbruk. 2011 : 3, s. 34–35.
- Savolainen, Leena: Suomen kaksi viittomakieltä // Kielikello. 2011 : 3, s. 14–17.
- Sommardahl, Eivor: Suoraan asiaan – kuntien virkakieli selkeäksi (suomentanut Hannele Ennab) // Kieliviesti : ruotsinsuomalainen kielenhuollon tiedotuslehti. – Stockholm. 2011 : 3, s. 13–15.
- Tiililä, Ulla: Hyvä hallinto – kielenkäytön kysymys // Kielikello. 2011 : 1, s. 9–11.
- Uusikoski, Risto: Hyvä hakemisto on huomaamaton // Kielikello. 2011 : 4, s. 14–17.
- Uusitalo, Helinä: Paikan- ja henkilönnimet Nimiarkistossa // Sukuvakka. – [Kerava] : Keravan Seudun Sukututkijat ry. 2011 : 2, s. 16–17.
- Vaula, Sari: Aurinko ja muut energiantuottajat // Kielikello. 2011 : 1, s. 30–31.
- Talouselämän käsitteet arjen puntarissa // S & A : toimiston ammattilehti. – Espoo : BBM. 2011 : 3, s. 72–73.
- Uudissanoja joka lähtöön // S & A : toimiston ammattilehti. – Espoo : BBM. 2011 : 7, s. 70–71.
- Virkakielenhuoltajat Islannissa // Kielikello. 2011 : 4, s. 10 (Uutisia).
- Viertö, Annastiina: Esittekstit kuntoon // S & A : toimiston ammattilehti. – Espoo : BBM. 2011 : 5, s. 74–75.
- Hallinnossa kaivataan koulutusta ja laatua viestintään // Kielikello. 2011 : 4, s. 8–9.
- Tehoa tekstiin // S & A : toimiston ammattilehti. – Espoo : BBM. 2011 : 8, s. 66–67.
- Vuolab-Lohi, Kaarina: Saamenkieliset paikannimet Suomessa // Kielikello. 2011 : 4, s. 18–20.
- Wihuri, Elina: Alankomaiden Antillien tilalle uusia hallinnollisia alueita // Kielikello. 2011 : 2, s. 38 (Nimiutisia).
- Etelä-Sudan ja Libya // Kielikello. 2011 : 4, s. 37 (Kysyttyä).
- Kajannin teos, Valannin työ // Kielikello. 2011 : 2, s. 41 (Kysyttyä).
- Muutoksia kuntien ja maakuntien nimissä 2011 // Kielikello. 2011 : 1, s. 39 (Uutisia).
- Ramses ja Aristoteles // Kielikello. 2011 : 2, s. 41 (Kysyttyä).
- Sukunimien taivutusluettelo verkossa // Kielikello. 2011 : 4, s. 24–25 (Nimiutisia).
- Äikäs, Monica: Samband mellan satser // Språkbruk. 2011 : 3, s. 9–13.
- Ska vi skriva sånt som dej, ren och säjer? // Språkbruk. 2011 : 4, s. 51.
- Språkfrågor // Språkbruk. 2011 : 3, s. 55–57.
- Språkfrågor // Språkbruk. 2011 : 4, s. 52–53.
- Tema och rema i översatt text // Språkbruk. 2011 : 4, s. 18–21.

Arvostelut – Recensioner

- Ainiala, Terhi: Nimenvälinta sosiaalisena tekona: Väitöstutkimus ruotsalaisvanhemmista nimien antajina (Arv. teos: Namnval som social handling : val av förnamn och samtal om förnamn bland föräldrar i Göteborg 2007-2009 / Emilia Aldrin. – Uppsala, 2011) // Virittäjä. – Helsinki : Kotikielen seura. 115 (2011) : 4, s. 621–625 [ref.].
- Turun nimistöhistoriaa (Arv. teos: Turun katuja ja toreja. Nimistöhistoriaa keskiajalta nykypäivään / Sanna Kupila, Marita Söderström (toim.). – Turku, 2011) // <URL: <http://agricola.utu.fi/julkaisut/kirja-arvostelut/> >.
- Cantell, Ilse – Korhonen, Riitta: Finska ord på finska för invandrare / Ilse Cantell & Riitta Korhonen (Recension av: Suomen kielen sanakirja maahanmuuttajille / Anne Saarikalle ja Johanna Viikuna. – Helsinki, 2010) // LexicoNordica. – Oslo : Nordisk forening for leksikografi. Vol. 18 (2011), s. 293–306.
- Gustafsson, Anna Maria: Skriv som proffsen (Recension av. Skriv som proffsen. Din guide till att skriva lättläst, begripligt och förtroendeingivande / Ann-Louise Forsström. – 2011) // Språkbruk. 2011 : 4, s. 28–29.

- Språk i Norden 2011 (Recension av: Sprog i Norden 2011) // Språkbruk. 2011 : 4, s. 28.
- Hamunen, Markus: Kielentutkimuksen metodologiaa suomeksi (Arv. teos: Empiirisen kielitieteen metodologiaa / Esa Itkonen ja Anneli Pajunen. – Helsinki, 2010) // Virittäjä. – Helsinki : Kotikielen seura. 115 (2011) : 2, s. 304–312 [ref.].
- Heikkinen, Vesa: Hauska, haastava saasta (Arv. teos: Saasta : filosofinen johdatus jätteen todellisuuteen / Timo Airaksinen. – Helsinki, 2010) // Hiidenkivi. 18 (2011) : 2, s. 43.
- Miten puhua eduskuntaa demokraattisesti? (Arv. teokset: Poliitiikan sanakirja : inhorealistin versio / Matti Wiberg ; Kalevi Koukkunen (toim.). – Helsinki, 2011 ja Puhe eduskunnassa / Kyösti Pekonen. – Helsinki, 2011) // Hiidenkivi. 18 (2011) : 5, s. 43–44.
- Paulaharjua, suosittelen (Arv. teos: Wanhaa Lappia ja Peräpohjaa / Samuli Paulaharju. – Helsinki, 2010) // Koillis-Lappi. – Tampere : Tampereen kirjapaino. 21.2.2011, s. 8.
- Selkokieli ja ymmärtämisen mahdollisuus (Arv. teos: Selkoistettu uutinen : lingvistinen analyysi selkotekstin erityispiirteistä / Auli Kulkki-Nieminen. – Tampere, 2010) // Tieteessä tapahtuu. – Helsinki : Tieteellisten seurain valtuuskunta. 29 (2011) : 1, s. 64–66.
- Vallan totta (Arv. teos: Valta Suomessa / toimittanut Petteri Pietikäinen. – Helsinki, 2010) // Hiidenkivi. 18 (2011) : 3, s. 49.
- af Hällström-Reijonen, Charlotta: Danska klarspråksprojekt utvärderade (Recension av: Sådan skriver vi – eller gør vi? – en undersøgelse af de tekstlige effekter af to sprogpolitiske projekter i Danmarks Domstole of Københavns Kommune og af årsagerne til projekternes gennemslagskraft / Anne Kjærgaard. – København, 2011) // Språkbruk. 2011 : 2, s. 37.
- Finlandssvenskan sedd med sverigesvenska ögon (Recension av: Det går hårt : finlandssvenska ur ett sverigesvenskt perspektiv / Linnea Hanell ; med kommentar av Catharina Grünbaum. – Helsingfors, 2011) // Språkbruk. 2011 : 3, s. 44–47.
- Kringelbagerskan Walborg Löppönen och andra namnfraser (Recension av: Variation i kvinnors namnfraser i officiella dokument i Helsingfors 1780 – 1930 : Socionomastiska synvinklar på makt och identitet / Minna Nakari. – Helsingfors, 2011) // Språkbruk. 2011 : 3, s. 52.
- Ny handbok för finska skribenter (Recension av: Tekstintekijän käsikirja. Opas työssä kirjoittaville / Salli Kankaanpää och Aino Piehl. – Helsinki, 2011) // Språkbruk. 2011 : 2, s. 36–37.
- Språkliga konsekvensbedömningar och språkplanering (Svenskan i den finska skolan och högre utbildningen: Om kunskaper och motivation genom olika utbildningstadiet / red. Taina Juurakko-Paavola och Åsa Palvainen. – 2011) // Språkbruk. 2011 : 4, s. 29.
- Lappalainen, Hanna: Tamperelaisten kielenkäyttö suurennuslasin alla (Arv. teos: Idiolekti ja sen muuttuminen : reaaliaikatuutkimus Tampereen puhekielestä / Liisa Mustanoja. – Tampere, 2011) // Hiidenkivi. 18 (2011) : 6, s. 44.
- Martola, Nina: Ny upplaga av Medicinsk miniordbok (Recension av: Medicinsk mini ordbok. – Stockholm, 2011) // Språkbruk. 2011 : 4, s. 22–24.
- Paananen, Laura: Kuinka käy suomen kielen? (Arv. teos: Kielemme kohtalo / Vesa Heikkinen ja Harri Mantila. – Helsinki, 2011) // Kielikello. 2011 : 3, s. 37.
- Räsänen, Matti: Kappale oikeuskielen historiaa (Arv. teos: Oikeuskieli ja säädöstieto = Rättsspråk och författningsinformation : suomenkielinen lakikirja 250 vuotta = den finskspråkiga lagboken 250 år / Heikki E.S. Mattila, Aino Piehl, Sari Pajula (toim. / red.). – Helsinki, 2010) // Kielikello. 2011 : 1, s. 24–25.
- Rönnqvist, Sara: Folkmålsstudier (Recension av: 49, 2011 / Red. Gunilla Harling-Kranck och Hanna Lehti-Eklund. – Helsingfors, 2011) // Språkbruk. 2011 : 3, s. 50–51.
- Namnresonemang och namnval (Recension av: Namnval som social handling : val av förnamn och samtal om förnamn bland föräldrar i Göteborg 2007-2009 / Emilia Aldrin. – Uppsala, 2011) // Språkbruk. 2011 : 3, s. 52–54
- Svenskan i Finland (Recension av: Svenskan i Finland 12. Sinikka Niemi och Pirjo Söderholm (red.). – Joensuu, 2011) // Språkbruk. 2011 : 3, s. 48–49.
- Sandström, Caroline: När lögnare blir lugnare (Recension av: När lögnare blir lugnare : en sociofonetisk studie av sammanfallet mellan kort ö och kort u i uppländskan / Lena Wenner. – Uppsala, 2010) // Språkbruk. 2011 : 1, s. 32–33.
- Äikäs, Monica: Ny svensk uttalsordbok för finskspråkiga (Recension av: Svensk uttalsordbok / Mikko Kuronen och Kari Leinonen. – Tampere, 2011) // Språkbruk. 2011 : 2, s. 37–38.

Abstraktit

- Ainiala, Terhi: Nimeä etsimässä: nimien käyttö keskustelussa / Terhi Ainiala ja Paula Sjöholm // XXXVIII kielitieteen päivät Itä-Suomen yliopisto Joensuu 25.–27.5.2011 : esitelmien tiivistelmät. S. 5.
- Hamunen, Markus: Oppihistoriaa nykypäivän näkövinkelistä: Ravilan ja Siron näkemyksiä kielitieteen luonteesta 40-luvulla // XXXVIII kielitieteen päivät Itä-Suomen yliopisto Joensuu 25.–27.5.2011 : esitelmien tiivistelmät. S. 13.
- Heikkinen, Vesa: Begriplig författningspråk: Kan svåra forskningsfrågor bidra till lätta praktiska lösningar? // Poster konferenssissa ”Juridisk sprog i Norden”, Reykjavik 11.–12.10.2011 / Vesa Heikkinen. Tutkimusapulainen: Hanna Hämäläinen. Käännös: Eva Orava. Esittely Reykjavikissa: Salli Kankaanpää.
- Genreanalyysia kaikille // XXXVIII kielitieteen päivät Itä-Suomen yliopisto Joensuu 25.–27.5.2011 : esitelmien tiivistelmät. S. 14.
- Säädöstekstin meta- ja intertekstuaalisuus ymmärrettävyyden näkökulmasta // XXXVIII kielitieteen päivät Itä-Suomen yliopisto Joensuu 25.–27.5.2011 : esitelmien tiivistelmät. S. 15.

- Lappalainen, Hanna: Variaatio itseen viittaamisen keinoissa // XXXVIII kielitieteen päivät Itä-Suomen yliopisto Joensuu 25.–27.5.2011 : esitelmien tiivistelmät. S. 27.
- Lauerma, Petri: Loppuheiton loppu // XXXVIII kielitieteen päivät Itä-Suomen yliopisto Joensuu 25.–27.5.2011 : esitelmien tiivistelmät. S. 28.
- Rudimenta-varhaiskieliopin tausta ja luonne / (yhdessä Tuomas Heikkilän, Pirkko Kuutin, Anneli Mäkelä-Alitalon, Ilkka Paateron, Riitta Palkin ja Suvi Randénin kanssa) // XXXVIII kielitieteen päivät Itä-Suomen yliopisto Joensuu 25.–27.5.2011 : esitelmien tiivistelmät. S. 60 (Posterit).

Kielipalstoja – Språkkolumner

Kielijuttu

Palsta ilmestyy 10 maakuntalehdessä

- Heikkinen, Vesa: Ajatuksia viivoista // Kainuun Sanomat. 23.10.2011, s. 20.
- Grammaattinen glamour // Kainuun Sanomat. 27.11.2011, s. 20.
 - Helteet ovat ohi? // Kainuun Sanomat. 19.6.2011, s. 19.
 - Hyvä on hiihtäjän ajatella // Kainuun Sanomat. 9.1.2011, s. 12.
 - Kuumat siemen- ja neitsytperunat // Kainuun Sanomat. 19.7.2011, s. 32.
 - Lakien laki // Kainuun Sanomat. 15.5.2011, s. 18.
 - Maailma kylässä, kielet kuin kotonaan // Kainuun Sanomat. 12.6.2011, s. 19.
 - Mainio arki // Kainuun Sanomat. 21.8.2011, s. 20.
 - Olipa kerran Suomen Akatemian kielitoimisto // Kainuun Sanomat. 6.3.2011, s. 19.
 - ”So what” ja muuta kansainvälistä käytöstä // Kainuun Sanomat. 13.1.2011, s. 19.
 - Sukupuolineutraali suomemme? // Kainuun Sanomat. 10.7.2011, s. 19.
 - Vuoden sanat // Kainuun sanomat. – Kajaani : Kainuun sanomat. 24.12.2011, s. 15.
 - Yhdysosanvapautta // Kainuun Sanomat. 13.3.2011, s. 22.
 - Yhteistoimintaneuvottelut ja muita kielen valheita // Kainuun Sanomat. 18.9.2011, s. 17.
- Tiilikä, Ulla: Empatian kieli // Kainuun Sanomat. 31.12.2011, s. 15.
- Hallinnon hyvyys on kielestä kiinni // Kainuun Sanomat. 20.2.2011, s. 19.
 - Hallitus parantaa virkakieltä! // Kainuun Sanomat. 24.6.2011, s. 22.
 - Hävinneitä nimiä ja äänneitä // Kainuun Sanomat. 23.4.2011, s. 21.
 - Kesäjuttuja // Kainuun Sanomat. 24.7.2011, s. 37.
 - Kaikkivoipa tietotekniikka? // Kainuun Sanomat. 22.5.2011, s. 22.
 - Miten virkakieltä voisi parantaa? // Kainuun Sanomat. 20.3.2011, s. 21.
 - Retoriikan valta // Kainuun Sanomat. 25.9.2011, s. 15.
 - Salattuja ajatuksia paljastamassa? // Kainuun Sanomat. 4.12.2011, s. 19.
 - Tykyn, tyhyn ja tytyn syövereistä // Kainuun Sanomat. 28.8.2011, s. 20.
 - Vaaralliset vitsit // Kainuun Sanomat. 30.10.2011, s. 19.

Kielikuulumisia < URL: <http://www.kotus.fi/index.phtml?s=4418>>

- Joki, Leena: Väline pelastaa, oletko valmis? (2/2011)
- Ilman ilmauksia (3/2011)
 - Kääk, me myöhästyään! (4/2011)
 - Jklla TV yms. – lyhenteitä sanakirjassa (5/2011)
- Klemettinen, Riina: Pikkumustaa reppuun (1/2011)
- Korhonen, Riitta: Suoritetaan selostusta (1/2011)
- Luvassa lämmin viikonloppu! (3/2011)
- Paananen, Laura: Vau, mikä vehje! – Viihdelehtien vaikuttavaa kieltä (4/2011)
- LOL, EVVK yms. – lyhenteitä puheessa ja vähän muuallakin (5/2011)
- Piehl, Aino: EU:ta suomeksi (2/2011)
- Wihuri, Elina: Ritalta Ruutulle vai Ridalta Ruudulle? (6/2011)
- Soinnut ja Veikat – taivutellaan etunimiä (6/2011)

Kurkistin // Hiidenkivi

- Ainiala, Terhi: Nimenpyörittäjä: Laika, Haukku ja muut haukkujat // Hiidenkivi. 18 (2011) : 6, s. 23.
- Nimenpyörittäjä: Millaisena minänä verkossa? // Hiidenkivi. 18 (2011) : 3, s. 19.
 - Nimenpyörittäjä: Nimien kielellä // Hiidenkivi. 18 (2011) : 1, s. 40.
 - Nimenpyörittäjä: Rakkauden puistossa // Hiidenkivi. 18 (2011) : 4, s. 9.
 - Nimenpyörittäjä: Slangia kadunnimiin? / Terhi Ainiala ja Johanna Lehtonen // Hiidenkivi. 18 (2011) : 5, s. 21.
 - Nimenpyörittäjä: Viitotut nimet // Hiidenkivi. 18 (2011) : 2, s. 27.
- Eronen, Riitta: Ajan sana: Marttaillaan // Hiidenkivi. 18 (2011) : 2, s. 35.
- Ajan sana: Moderaattori valvoo // Hiidenkivi. 18 (2011) : 6, s. 55.
 - Ajan sana: Somea // Hiidenkivi. 18 (2011) : 3, s. 40.
 - Ajan sana: Tykkääjät // Hiidenkivi. 18 (2011) : 1, s. 41.
 - Ajan sana: Vauvamaha ja masutuubi // Hiidenkivi. 18 (2011) : 5, s. 56.
 - Ajan sana: Voodooosta vodou // Hiidenkivi. 18 (2011) : 4, s. 35.
- Heikkinen, Vesa: Päivystävä tekstintutkija: Brändipropagandaa // Hiidenkivi. 18 (2011) : 1, s. 5.
- Päivystävä tekstintutkija: Konsernisydän // Hiidenkivi. 18 (2011) : 2, s. 5.

- Päivystävä tekstintutkija: Muu maa mutikka // Hiidenkivi. 18 (2011) : 4, s. 5.
- Päivystävä tekstintutkija: Reunahuomautuksia itse kritiikistä // Hiidenkivi. 18 (2011) : 5, s. 6–12.
- Päivystävä tekstintutkija: SS ja muut sivu suunsa puhujat // Hiidenkivi. 18 (2011) : 3, s. 5.
- Päivystävä tekstintutkija: Tapa kaikki nappula // Hiidenkivi. 18 (2011) : 6, s. 5.

Kuukauden kielijutut <URL: <http://www.kotus.fi/index.phtml?s=731>>

- Hyvärinen, Riitta: Lumiosaamista (tammikuu)
 Kankaanpää, Salli: Henkilöstöjohtaja vai johtaja, henkilöstöasiat? (helmikuu)
 — Voiko julistaa kuoliaaksi? (maaliskuu)
 Kolehmainen, Taru: Molokin kita ja Kankkulan kaivo (kesäkuu)
 Korhonen, Riitta: Sopimattomia sanoja? (lokakuu)
 Leskelä, Henna: Kiksit kaksoismonikosta (syyskuu)
 Manni-Lindqvist, Tiina: Läänit kuntien nimissä (huhtikuu)
 Paananen, Laura: Hipsteri hipstereissä (elokuu)
 Paikkala, Sirkka: Miksi nimiä suomennetaan? (marraskuu)
 Pyhälähti, Minna: Sosiaalisen median salat ja sanat (toukokuu)
 Vaula, Sari: Kalenterista almanakkaan (joulukuu)
 Wihuri, Elina: Yleisurheilua Daegussa – Etelä-Korean paikannimien ääntäminen (heinäkuu)

Kuukauden sana <URL: <http://www.kotus.fi/index.phtml?s=4181>>

- Eronen, Riitta: Jasmiinivallankumous (helmikuu)
 — Jytty (huhtikuu)
 — Paperiton (syyskuu)
 Haapanen, Minna: Ilmaveivi (toukokuu)
 Heinonen, Tarja: Magnitudi (maaliskuu)
 Joki, Leena: Korvavalo (marraskuu)
 — Sixpack (kesäkuu)
 Klemettinen, Riina: Sahasää (tammikuu)
 Nuutinen, Liisa: Hidaskassa (lokakuu)
 — Pop-up (elokuu)

Månadens ord <URL: <http://www.kotus.fi/index.phtml?l=sv&s=2577>>

- Tjuvnyp (januari)
 Bänkskuddargille (februari)
 Valspråk (mars)
 Avskeda (april)
 Dimission (maj)
 Myggor och krankar (juni)
 Terrass (juli)
 Osåras (augusti)
 Gulnäbb (september)
 Sibbo (oktober)
 Nörd (november)
 Tomte (december)

Sana sanasta – ajan sanojen taustaa <URL: <http://www.kotus.fi/index.phtml?s=478>>

- Haapanen, Minna: Ilmaveivi (18.5.2011)
 — Juoksusyöjän juoksulounas (31.3.2011)
 — Sormitietokone (24.1.2011)
 Joki, Leena: Porukat (28.2.2011)
 — Valoja kansalle (16.12.2011)

Sanapöimintoja vuodelta 2010 <URL: <http://www.kotus.fi/index.phtml?s=4152>>

70 uudissanan sivu / toimittaneet Riitta Eronen, Leena Joki, Eija-Riitta Grönros, Liisa Nuutinen, Tarja Heinonen, Riina Klemettinen ja Minna Haapanen.

Suomen Laki, kolumnit <URL: <http://www.suomenlaki.com/kolumnit>>

- Heikkinen, Vesa: Hyvä eläke vai hyvä eläkelaki? 19.4.2011
 — Kielletyt ryntäät 2.11.2011
 — Kohtalo 22.3.2011
 — Lisää lakimetaa 17.5.2011
 — Missä säädös, siellä suo 26.1.2011
 — Syrjintä erityiskohteluna 15.6.2011
 — Säädössaastaa 22.2.2011

Tiesitkö tämän? <URL: <http://www.kotus.fi/index.phtml?s=477>>

- Uusitalo, Helinä: Elisabetin kaimat (20.6.2011)
 — Muotoja maastossa (19.12.2011)

Kotus-blogi – kaikkea kielestä

<URL: <http://www.kotus.fi/index.phtml?s=3207>>

Ainiala, Terhi: Emma ja Elias, Sari ja Mika (21.3.2011)

- Etunimien kertomaa (3.5.2011)
- Hotakaiselle Juoksuhaudantie (24.2.2011)
- Kantola Tarja ja Jarmo Nieminen (6.4.2011)
- Keskuksessa (31.5.2011)
- Lahtarin limppu ei maistu (7.4.2011)
- Maaninkavaarassa (7.12.2011)
- Miehen vai vaimon nimi? (7.1.2011)
- Mimmun ruisleipä (23.9.2011)
- Monta sorttia (19.5.2011)
- Mätkäpätkäilyä (21.4.2011)
- Nuoriso Stadin mestoilla (26.1.2011)
- Oscar vai Kevin? (19.8.2011)
- Osoitteena Bastukartsa (14.2.2011)
- Pirjo, Mervi ja Anne (6.5.2011)
- Rajattomia joululauluja (21.12.2011)
- Rööperiin (4.2.2011)
- Salonkikelpoista slangia (10.8.2011)
- Tervehdys Aini Ala-Terhiltä (14.10.2011)
- Tyttö nimeltä Facebook (25.2.2011)
- Valloittava Ronja (29.6.2011)
- Grönros, Eija-Riitta: Eläköön sanakirjatyö (16.3.2011)
- Hamunen, Markus: Mies, naistenpäivänä (8.3.2011)
 - Vastakkainasettelut ja peruskysymykset (15.6.2011)
- Heikkinen, Vesa: Agricolan adpositiot (14.1.2011)
 - Ankkaa murtaen (6.6.2011)
 - Anteeksi, jos olen tehnyt syntiä (24.11.2011)
 - Aprillii! Pure palturia (1.4.2011)
 - Edustuksellista blogikratiaa (6.6.2011)
 - Ehdota aihetta (12.1.2011)
 - Ei helähdä enää oikeuskieli Viipurin vanhalla kaiulla (11.4.2011) (LEKSA, säädöskieliblogi)
 - ”Ei voi täysin poissulkea” (26.3.2011)
 - Englannin valta-asema horjuu? (24.1.2011)
 - ”Enemmistö ja suhteellinen enemmistö” (13.7.2011)
 - Epää, isänmaa (11.3.2011)
 - The Finns (22.8.2011)
 - Haastavat asiakkuusprosessit Kelassa (21.1.2011) (LEKSA, säädöskieliblogi)
 - Harrastamisesta (2.11.2011)
 - Harvinainen nimi (6.4.2011)
 - Havansin lista (20.9.2011)
 - Hihhuli ja pitkä viineri (3.6.2011)
 - Homofobia (17.11.2011)
 - ”Hön tai hen” (27.6.2011)
 - Ikääntyvän kieli (5.5.2011)
 - Jytky (18.4.2011)
 - Kahviloman tarpeessa? (18.5.2011)
 - Kansa tietää: Suomi yksikieliseksi! (26.1.2011)
 - Kansallinen kielistrategia (9.2.2011)
 - Kielen ytimessä (6.9.2011)
 - Kielikeskustelun paikat? (11.3.2011)
 - Kielikirjan nimi (16.3.2011)
 - Kielikoukeroiden kimppuun naisen logiikalla (16.8.2011)
 - Kielipuolet Educa-messuilla (27.1.2011)
 - Kielitaito ja kansalaisuus (16.3.2011)
 - Kielitieteen kirjoja (26.5.2011)
 - Kotuksesta Suomen Akatemian Kielitoimisto? (18.2.2011)
 - Koreassa modernisoidaan lakeja vauhdikkaasti (27.6.2011) (LEKSA, säädöskieliblogi)
 - ”Kotus-blogin ystävät Facebookissa”

- (17.10.2011)
- Kun katuväli palaa Inarin Metsätiellä (25.3.2011)
- Kuvia arkkiteksteistä (25.2.2011)
- Kääk, interjektioita! (25.8.2011)
- Lainvalmistelu mättää, johdossa vikaa? (17.6.2011)(LEKSA, säädöskieliblogi)
- ”Laki ei tunne kriminaalipoltilasta” (9.3.2011) (LEKSA, säädöskieliblogi)
- Lause hallitusohjelmassa (17.6.2011)
- Lemmen loukussa (15.6.2011)
- LUUKKU 1: Sontaluukku (1.12.2011)
- LUUKKU 2: Nykysuomen sanakirja (2.12.2011)
- LUUKKU 3: Soitellaan! (3.12.2011)
- LUUKKU 4: Vaatimustenmukaisuustoimiala ja liiketoimintarajapinnat (4.12.2011)
- LUUKKU 5: Hyvän uutisen anatomia (5.12.2011)
- LUUKKU 6: Poliittikan kieli (6.12.2011)
- LUUKKU 7: Puheratkaisujen hankintakilpailutus (7.12.2011)
- LUUKKU 8: Verkkoa murtaen (8.12.2011)
- LUUKKU 9: Sopa sopimuksesta (9.12.2011)
- LUUKKU 10: Lainkaan ymmärtämättä (10.12.2011)
- LUUKKU 11: Linnut, linnut (11.12.2011)
- LUUKKU 12: Tukeva doula (12.12.2011)
- LUUKKU 13: Tutkimus pois Kotuksen nimestä (13.12.2011)
- LUUKKU 14: Eväät syöty? (14.12.2011)
- LUUKKU 15: Käteistä jouluksi, kun rahapula rankaisee (15.12.2011)
- LUUKKU 16: Viimeiset sanat (16.12.2011)
- LUUKKU 17: Olettamuksia ja vonkamiehiä (17.12.2011)
- LUUKKU 18: Tarjolla tänään: kielitieteellinen väitöskirja! (18.12.2011)
- LUUKKU 19: Sian nimi (19.12.2011)
- LUUKKU 20: Nyt huokoistamaan! (20.12.2011)
- LUUKKU 21: Muotoon panemisesta (21.12.2011)
- LUUKKU 22: Köyhyys huipussa (22.12.2011)
- LUUKKU 23: Poliittikkaradio (23.12.)
- LUUKKU 24: Elämänluukku (24.12.)
- Maailman superlatiivitautisin kansa? (19.8.2011)
- Maalikyliin, rintamaille (29.6.2011)
- Maoravasta tikutaku – ja kukosta kiekukaiku? (12.12.2011)
- Makiainen (4.7.2011)
- Media ei ajattele mitään (8.7.2011)
- Meta- ja intertekstuaalinen laki (14.2.2011) (LEKSA, säädöskieliblogi)
- Missä lakiviidakon Tarzanit? (28.2.2011)
- Miten niin slogan? (7.10.2011)
- Mokaa, jotta menestyt (13.10.2011)
- Monenlaisia ensikertalaisia (5.10.2011) (LEKSA, säädöskieliblogi)
- Murteissanakirjaprojekteja (10.6.2011)
- Musikaalisuus huomenlahjana (13.6.2011)
- Mustikkapiirakan viinisuositus? (31.5.2011)
- Mutkia Volgan matkassa (26.11.2011)
- Muutamia ylilyöntejä... (18.5.2011)
- Naamottamista (15.9.2011)
- Neekeri (26.5.2011)
- Nimellä vai nimimerkillä? (7.9.2011)
- Nokia-slangissa demotaan soluussöneita (12.4.2011)
- Ohi suunsa puhumisesta (2.5.2011)

- ”Onko potilasasiakirjojen kieltä tutkittu?” (21.1.2011)
- Onko puhe persuista halventavaa? (13.5.2011)
- OPM (4.3.2011)
- ”Pahoinvointia aiheuttavia sanoja” (29.8.2011)
- Painon-, elämän- ja kielenhallintaa (5.10.2011)
- Pakkopakkoja (5.1.2011)
- (Perus)suomalainen identiteetti ja suomi (2.3.2011)
- ”Poliisin kuulustelukertomusten kieli” (22.2.2011)
- Poliittista pöpönpöpöä (24.2.2011)
- Poliitiikan sanojen kirja (30.3.2011)
- Pullaa ja muuta ympäröpyöreää (12.7.2011)
- Puolueet haluavat, mutta mihin se johtaa? (23.3.2011)
- ”Pystyy tehdä” (29.11.2011)
- Pölinää Päiväntasaajalla (25.1.2011)
- Romani – kerjäläinen ja kieli (30.6.2011)
- Ryssiä, ryssitellä, vihata (30.9.2011)
- Sakkoja kielivirheistä? (10.11.2011)
- Sanoja, joita en olisi halunnut oppia (12.3.2011)
- Singaporelaiset (20.5.2011)
- Surmattu vai tapettu? (6.5.2011)
- ”Syytetyt kiistävät syytteet” (20.12.2011)
- Taas tuli ehdot! (16.5.2011)
- Taloudellinen Lainalaisuus (12.1.2011)
- Talousennustajien mielenliikkeet (11.11.2011)
- Taloustermejä taustoineen (29.12.2011)
- Terveisiä Mölypahkasta! (2.9.2011)
- Tieteen englantia (15.3.2011)
- Tilisi on käyttänyt joku muu (15.8.2011)
- Tutkimus ja kontrolli (26.10.2011)
- Tytöt ja pojat taas kilpasilla (9.11.2011)
- Uutta säädösviullamme (14.2.2011) (LEKSA, säädöskieliblogi)
- ”Veljen mies ja siskon vaimo” (2.3.2011)
- Vielä kerran ryntäät (8.11.2011)
- ”Vieraskielisten sanojen ymppäys suomeen” (20.1.2011)
- Viranhaltijakielen hankaluudesta (20.4.2011)
- ”Viranomaisten salakieli halutaan kuriin” (8.2.2011)
- Virheen pelko (13.4.2011)
- Vuoden suomalainen sana (23.1.2011)
- ”Vähättelevä ja kaunisteleva kielenkäyttö” (8.3.2011)
- We Love Helsinki (19.1.2011)
- Yhdyskuntaseuraamustoimisto (8.3.2011)
- Hyvärinen, Riitta: Että oikein TeamGym (21.3.2011) (Kielitoimiston kouluttaja)
- Kankaanpää, Salli: Teloitus vai murha? (3.8.2011)
- Kemppi, Jouni: 10 000 Ankkaa (3.1.2011)
- Pyöräilijä kuoli törmättyään minibussiin (21.4.2011)
- Älä valistu (25.3.2011)
- αω (27.7.2011)
- Kolehmainen, Taru: Ukonilman kieliväittely (4.7.2011)
- Koponen, Eino: Oikeita ja vääriä etymologeja (4.10.2011)
- Suomea Tallinnan yliopistossa – keille ja mitä var-
ten? (15.8.2011)
- Korhonen, Riitta: Asiallistuuko hömpä asiallisessa sa-
nomalehdessä vai hömpääntykö asiallinen lehti
hömpästä? (27.2.2011)
- Englanti, englantia, englantia (14.11.2011)
- Halla vai helle? (2.5.2011)
- Kahdenlaista kielihuolta: koululaisten kirjoitustaito
ja kielenhuollon poukkoilu (9.8.2011)
- Kielitietoaktivisteille töitä! (14.6.2011)
- Mehän rakastetaan puhua! (5.2.2011)
- Mummot vain nuo vahvasti venyvät (18.9.2011)
- Oletko sitä, miten kirjoitat? (9.1.2011)
- Kuutti, Pirkko: Kiitos pysähtymisestä, VR! (17.10.2011)
- Lappalainen, Hanna: Ei voi minkään (16.9.2011)
- Hei vai moi? (17.2.2011)
- Hän vai se? (10.2.2011)
- Kun yksikin biisi on liikaa (11.10.2011)
- Pilkut paikalleen mainoskampanjalla? (1.4.2011)
- Sinuttelua ja teitittelyä (3.2.2011)
- Säilyykö suomi maailmalla? (25.8.2011)
- Tutkijasta opettajaksi (4.1.2011)
- Leino, Antti: Ei nimi miestä pahenna? (25.7.2011)
- Laman nimi (23.8.2011)
- Maajoukkuepeliä (29.6.2011)
- Mihin ne nyt jo ehtivät kadota? (10.5.2011 14.47)
- Naurettavaa (11.12.2011)
- Leskelä, Henna: Yllin kyllin kiitosta (29.8.2011)
- Moilanen, Raija: Minnekä vie ihmisen tie? (23.6.2011)
- Narya, Alexandra: Ei-suomenkielinen Suomessa: aina
maahanmuuttaja (9.2.2011)
- Nuolijärvi, Pirkko: Entä jos ei olisi suomennoksia?
(11.5.2011)
- Hiljaisuuden päiviä (4.1.2011)
- Kaikkien pitää mennä johonkin asti (25.2.2011)
- Suomen kieltä Virossa (30.6.2011)
- Paananen, Laura: Mieliopidekirjoitus (29.7.2011)
- Naamakirja kotoisaksi (1.8.2011)
- Uniliikuntaa opiskelijoille (16.8.2011)
- Paananen, Laura–Leskelä, Henna: Jurppii, kyrssi,
nyppii, riepoo! (10.8.2011)
- Paikkala, Sirkka – Mattfolk, Leila: Kuka vääristää ka-
dunnimiä? (20.9.2011)
- Piehl, Aino: Nyt vivutetaan (30.11.2011)
- Uusia näkökulmia valtion talouden tarkastami-
seen? (22.6.2011)
- Pyhälähti, Minna: Iloinen kesähevonen (16.6.2011)
(Kielitoimiston kouluttaja)
- Kieli on terve, kun sillä leikitään! (14.3.2011) (Kie-
litoimiston kouluttaja)
- Kääntäjä kouluttamassa (18.5.2011) (Kielitoimis-
ton kouluttaja)
- Plokinkirjottajan pluus (18.8.2011) (Kielitoimiston
kouluttaja)
- Älä kuule mulle rupee (23.5.2011) (Kielitoimiston
kouluttaja)
- Wihuri, Elina: Nimi Daegu lausutaan tegu (12.8.2011)
- Viertiö, Annastiina: Kieli on makuasia (12.10.2011)
(Kielitoimiston kouluttaja)
- Kiinni jäit (4.2.2011) (Kielitoimiston kouluttaja)
- Kilotavut kuriin (13.1.2011) (Kielitoimiston kou-
luttaja)

www.kotus.fi

Verkkotoimitus: Raija Miikkulainen (verkkopalvelun päätoimittaja), Anna Maria Gustafsson (ruotsinkielisen version päätoimittaja), Riitta Hyvärinen (koko sivusto), Anna-Liisa Kristiansson (kirjaston sivut), Tiina Manni-Lindqvist (nimistöhuollon sivut), Raija Moilanen (koko sivusto ja kielenhuollon verkkopalvelun vastuuhenkilö), Aino Piehl (EU-kielen sivut), Minna Pyhälähti (kielenhuollon sivut), Leena Savolainen (Kuurojen Liitto, viittoma-kielinen versio), Toni Suutari (aineistosivut), Helinä Uusitalo (koko sivusto), Sari Vaula (kielenhuollon sivut).